PL
5176
.P18

B 795,668

PROPERTY OF
University of Michigan Libraries
1817
TUEBOR SCIENTIA VERITAS

JAVAANSCHE VERTELLINGEN

BEVATTENDE DE LOTGEVALLEN VAN

EEN KANTJIL, EEN REEBOK

EN ANDERE DIEREN.

VOOR DE UITGAVE BEWERKT DOOR

Dr. W. PALMER VAN DEN BROEK.

UITGEGEVEN DOOR HET KONINKLIJK INSTITUUT
VOOR
DE TAAL- LAND- EN VOLKENKUNDE VAN NEDERLANDSCH INDIË.

'S GRAVENHAGE,
MARTINUS NIJHOFF.
1878.

PL
5178
.P18

W. Kistler
6-64

VOORBERICHT.

Het Javaansche gedicht, dat ik thans het genoegen heb in 't licht te geven, behoort tot het groote aantal werken, waarvan de uitgave reeds voor jaren door de Indische Regeering aan den nu, helaas! overleden Ambtenaar voor de Javaansche taal- en letterkunde Dr. A. B. Cohen Stuart werd opgedragen. Deze was echter door andere werkzaamheden verhinderd dien last te volbrengen. Slechts één werkje, getiteld *Niti sastra kawi didjarwa*, werd in 1871, door de zorg van dien Ambtenaar, ter Landsdrukkerij uitgegeven, nadat ik getracht had tot het goede doel mede te werken, door de aanbieding van een door mij zorgvuldig nagezien exemplaar van de *Wiwaha Djarwa*, dat te Batavia ter Landsdrukkerij reeds in 1868 verscheen.

Voor zoover mij bekend is, was dit het eenige resultaat van de poging der Indische Regeering, om den inlander goede teksten van de beste voortbrengselen zijner letterkunde voor geringen prijs te verschaffen.

Gelukkig stond de particuliere boekhandel op Java niet stil, want te Batavia, Samarang en Soerakarta werd in de laatste jaren een groot aantal producten van de Javaansche letterkunde uitgegeven. Niettegenstaande de prijs van die werken voor den gewonen inlander hoog, en de verzending naar 't binnenland vrij kostbaar is, ging men daarmede voort; een klaar bewijs, dat bij den Javaan de lust tot lezen en de belangstelling in zijne letterkunde veel grooter zijn, dan velen vermoeden.

Onder de Javaansche geschriften, die de Indische Regeering wenschte te verspreiden, was mijne aandacht reeds sedert geruimen tijd gevestigd op het gedicht, doorgaans *het boek van den Kantjil* genaamd, omdat dit niet, zooals de meeste Javaansche gedichten, aan de Arabische of Indische letterkunde ontleend is, en de taal zooveel overeenkomt met de gewone spreektaal, als in een gedicht mogelijk is. Het bevat vertellingen, *dongengs*, die onder de Javanen van mond tot mond gaan en vooral aan kinderen verteld worden. Zij zijn op Java even populair, als bij ons de verhalen van *Moeder de Gans*. Wáár die verhalen ontstaan zijn, kan men niet met zekerheid zeggen, daar zij 't

gemeenschappelijk eigendom van vele volken zijn. De dieren, die er in voorkomen, leven op Java, uitgezonderd de olifant, die echter bij overlevering aan alle Javanen bekend is, terwijl aan de hoven van *Soerakarta* en *Jogjakarta* voortdurend een paar olifanten onderhouden worden. De verhalen, waarin een olifant voorkomt, zouden echter een vreemden, misschien wel een Maleischen oorsprong doen vermoeden; die waarin een dier, in een strik gevangen, door vogels gered wordt, hebben zeer veel overeenkomst met een verhaal, dat men in 't eerste boek van de *Hitopadesa* aantreft. Een ander verhaal is, een weinig gewijzigd, ook in de Soendalanden bekend, zooals blijkt uit de *Soendanesche dongeng: de otter en de krab*, door Dr. W. H. ENGELMANN in de *Bijdragen tot de taal- land- en volkenkunde van Nederlandsch Indië* van *het Koninklijk Instituut*, in het 2e deel van de 3e volgreeks, bladz. 348—383, medegedeeld. Ook vindt men in het 16e en 20e deel van de *Mededeelingen van het Ned. Zendelinggenootschap* Alfoersche vertellingen, waarvan eenige veel overeenkomst hebben met de hier voorkomende. Zoo zal men elders nog wel meer sporen van de algemeene bekendheid van die vertellingen aantreffen, en daaruit het bewijs voor haar ouden oorsprong kunnen trekken. Ik vermoed daarom, dat de Maleische handelaren en kolonisten, die zich in vroegere eeuwen langs de kusten van al de eilanden in den Indischen Archipel verstrooiden, deze en dergelijke vertellingen overal verspreid hebben.

Dergelijke vertellingen ondergaan, in den loop der tijden van 't eene geslacht naar het andere overgeplant, doorgaans geen groote veranderingen, maar wijzigen zich slechts naar den aard, de zeden en gewoonten van het volk, waaronder zij verspreid zijn. De hier voorkomende verhalen verplaatsen den lezer in een land, waar de landbouw, en wel de rijst- en katjangkultuur, het voornaamste bedrijf der inwoners is.

De Javaan houdt zeer veel van vertellen, vandaar dat zij een zeer groot aantal vertellingen hebben. Veelal zijn het sprookjes, verhalen van dieren, waarin de zwakke dieren uit het gevaar, dat hun dreigt door het geweld der sterke, gered worden door eigen list of door hulp van andere, zwakkere, terwijl de sterke dieren, of ook wel de menschen, door hunne domheid of lichtgeloovigheid hun doel niet bereiken.

Door de firma G. C. T. VAN DORP EN Co te *Samarang* is in het jaar 1871 een Javaansch gedicht uitgegeven onder den titel *Sĕrat Kantjil*, waarin de lotgevallen van een *kantjil* (een soort van antilope: *Moschus Javanicus*), van zijne geboorte tot aan zijn dood in *Mĕsir* of *Egypte*, verhaald worden. Vele daarin voorkomende verhalen hebben groote overeenkomst met die, welke men hier aantreft, en wel met de zeven eerste verhalen, waarin de *kantjil* de hoofdrol speelt. Het zijn als 't ware variatiën op het zelfde thema, maar de negen daarop volgende verhalen, die het tweede deel van ons werk uitmaken, hebben niets met het te *Samarang* uitgegevene werk gemeen. Daarin speelt meestal de *kidang*

of *reebok* de hoofdrol. Om die reden had ik dit werk den Javaanschen titel: [illegible] *boek van den kantjil, den kidang en andere dieren* kunnen geven, om het te onderscheiden van het te *Samarang* uitgegevene; doch bij nadere overweging heb ik dit niet gedaan, omdat de Javaan gewoon is den naam zijner geschriften uitsluitend aan zijn eerste hoofdonderwerp te ontleenen. De afschrijver van een der handschriften noemt het [illegible], denkelijk alleen om het metrum.

De schrijver van dit gedicht heeft zich niet genoemd, en is dus onbekend. Een *poedjangga*, of bekende geleerde, schijnt hij niet geweest te zijn; anders had hij zijn naam wel genoemd, of meer vertooning van zijne geleerdheid gemaakt door veelvuldig gebruik van *kawi*woorden. De Javaansche schrijvers hebben de gewoonte om hun naam in de eerste coupletten of inleiding van het werk te noemen; ook is er nog eene andere manier, die door de schrijvers van het hof van den Prins *Mankoe-nëgara* gevolgd wordt. Men vindt hun naam door vereeniging van de eerste lettergrepen van elken versregel in het eerste couplet. Een voorbeeld daarvan treft men in de bovengenoemde *Wiwaha djarwa* aan.

De schrijver zegt in de inleiding, dat het werk aangevangen is op *Zaterdag*, den zesden *Rabingoelakir* van het Javaansche jaar 1750. Naar mijne berekening moet die dag overeenkomen met den 21en December 1822. De schrijver had beter gedaan, als hij dien dag den *zevenden* der maand *Rabingoelakir* genoemd had, want die viel toen op een Zaterdag, doch de opgave van den dag der maand is dikwijls onjuist, vooral in vroegere tijden, toen er nog geen algemeen verspreide, gedrukte Almanakken waren, en de inlander den dag der maand naar den ouderdom van de maan bij gissing bepaalde. Te lichter kon hij zich daarbij vergissen in den regentijd, wanneer de lucht 's avonds dikwijls betrokken is. Moeilijker is het echter aan te nemen, dat hij zich in den dag van de week zou vergissen. Men zie verder de *kritische aanteekening* op het 5e couplet van den eersten zang.

Men mag niet verwachten, dat deze vertellingen aan onze eischen van den goeden smaak voldoen, al zijn zij geen van alle onzedelijk. Daar echter de Indische Regeering, blijkens hare ruime inteekening, het voornemen heeft dit werk onder de inlanders te verspreiden, heb ik gemeend op een paar plaatsen den tekst kieschheidshalve een weinig te moeten veranderen. Om die reden heb ik zelfs een geheel couplet weggelaten, zonder dat daardoor het verband ook maar eenigzins gestoord is. In de *Kritische aanteekeningen*, die niet door de Regeering verspreid worden, zal men den oorspronkelijken tekst van de handschriften terugvinden. De Javaansche afschrijvers zijn gewoon met den tekst van hunne handschriften zeer vrij om te gaan, en te veranderen wat hun niet bevalt, of er bij te voegen wat hun behaagt. Zij zullen mij dus die vrijheden niet ten

kwade duiden. In de oude teksten van Javaansche werken treft men geen onkieschheden aan, maar in de nieuwere omwerkingen van oude werken vindt men ze ingelascht op plaatsen, waar men ze niet verwachten zou. Zelfs in den tekst van de *Bratajoeda* van den Heer COHEN STUART zijn zij zoo ingeslopen. Ik heb gemeend den raad van een aanzienlijken, vrij geletterden Javaan te moeten volgen, en heb daarom den tekst hier en daar gewijzigd, al is het vrij zeker, dat ik daardoor van de woorden van den schrijver ben afgeweken.

Het werk is een gedicht in de zoogenaamde kleine zangwijzen, en verdeeld in 22 zangen. De heer COHEN STUART heeft in zijne inleiding van de *Bratajoeda* (bladz. 10 –13) de regels opgegeven, waaraan de in dat gedicht voorkomende zangwijzen, of metrums, gebonden zijn. In dit gedicht treft men drie zangwijzen aan, die dáár niet voorkomen, namelijk: *Gamboeh*, *Poetjoeng* en *Mĕgatroeh*. Ik meen, dat het hier de plaats is omtrent die zangwijze het volgende medetedeelen.

In de zangwijze *Gamboeh* bestaat elk couplet uit 5 regels. De eerste regel bevat 7, de tweede 10, de derde 12, de vierde 8 en de vijfde 8 lettergrepen. De laatste lettergrepen van elken regel hebben respectievelijk de klanken: *oe*, *oe*, *i*, *oe* en *o*.

Over de zangwijze *Poetjoeng* zijn de gevoelens verdeeld. Sommigen geven haar 5 regels, elk van 4, 8, 6, 8 en 12 lettergrepen, waarvan de eindklanken zijn: *oe*, *oe*, *a*, *i* en *a*. Anderen vereenigen de twee eerste regels en verkrijgen zóó maar 4 regels, respectievelijk van 12, 6, 8 en 12 lettergrepen, met de eindklanken *oe*, *a*, *i* en *a*. Ik houd het er voor, dat de schrijver tot de eersten behoorde, doch één van de afschrijvers behoorde tot de laatsten. De Heer C. F. WINTER Sr. deelde elk couplet van deze zangwijze in 5 regels (zie de *Angling Darma*, 25e deel van de *Verhandelingen van het Bat. genootschap* bl. 95—97) en scheidde ze allen door *padaingsa's*. Ik heb het voorbeeld van sommigen gevolgd, en den 1en en 2en regel door een *pankat* (ꦥ) gescheiden. Zie verder *krit. aant.* op 't 6e couplet van den 7en zang.

De zangwijze *Mĕgatroeh* bevat in elk couplet 5 regels, elk van 12, 8, 8, 8 en 8 lettergrepen, met de eindklanken: *oe*, *i*, *oe*, *i* en *o*.

Vier handschriften stonden mij ten dienste. Twee daarvan zijn volledig. In de *Kritische aanteekeningen* zijn zij aangeduid met A, B*a*, B*b* en C. Het handschrift, door A bedoeld, is van de Academische Bibliotheek van *Leiden* (Kantjil 1818). Bij de oprichting van de Delftsche Academie werd het op last van de Regeering onder toezicht van den Heer C. F. WINTER Sr. door een klerk van den Rijksbestierder te Soerakarta afgeschreven. Het handschrift is zeer duidelijk. Hier en daar heeft de afschrijver fouten gemaakt, die echter door vergelijking met andere handschriften te herstellen waren.

De drie andere handschriften zijn mijn eigendom. Twee daarvan, B*a* en B*b*, zijn afschriften van een handschrift, dat ik voor ruim 20 jaren leende van een beambte van den Soesoehoenan te Soerakarta. De af-

schrijvers hadden van mij den uitdrukkelijken last ontvangen om niets te veranderen, ook al meenden zij, dat zij fouten ontdekten. Zij waren gewone inlanders, geen klerken van beroep. De veranderingen, die zij gemaakt hebben, zijn dus slechts aan spoed en ongewoonte toe te schrijven. Waar zij van elkander verschillen, heeft een van hen zich vergist, en waar zij aan elkander gelijk zijn, maar van A verschillen, had het handschrift, dat zij afschreven, eene andere lezing dan A.

Het vierde handschrift, C genaamd, is eveneens door een gewonen inlander, geen klerk van beroep, vervaardigd naar een handschrift, dat ik in een dorp aantrof. Het was niet meer volledig en had door veelvuldig gebruik zeer geleden. Dit handschrift wijkt in de zangwijze *Poetjoeng* zeer af van de andere.

In de *Kritische aanteekeningen* zijn de voornaamste varianten vermeld. In de meeste gevallen kon ik den tekst van 't handschrift A behouden, maar nu en dan moest ik er van afwijken. Op enkele plaatsen meende ik zelfs eene lezing aan te nemen, die van die der handschriften verschilt.

Wat de spelling der woorden aangaat, heb ik gemeend te moeten afwijken van de aangenomen gewoonte om de letters te verdubbelen, wanneer daarvoor, om de uitspraak of etymologie, geen reden bestaat. Gaarne stem ik toe, dat velen het doen, doch de een doet het slechts in navolging van den ander. De Hoogleeraar T. Roorda deed dit nog consequenter dan de Heer C. F. Winter Sr. De Heer Cohen Stuart keurde het af. De Heer J. A. Wilkens laat die onnoodige verdubbeling in het groote woordenboek achterwege, even als zijn zoon, de Translateur voor de Javaansche taal te Soerakarta. Vele Javanen plegen de letters te verdubbelen, zelfs waar de Hoogleeraar T. Roorda het afkeurt. De ondervinding heeft mij geleerd, dat de Javaan geen het minste bezwaar heeft tegen het verlaten van de ingeslopen gewoonte, en het schrift wordt er door vereenvoudigd. Om die reden heb ik gemeend daartoe te moeten overgaan. Men heeft op Java verschillende pogingen aangewend om veranderingen te brengen in het Javaansche schrift. De een wil den vorm van sommige letters zóó veranderen, dat ze met één pennestreek kunnen geschreven worden, zonder dat het noodig is de pen van 't papier opteheffen. Een ander meent, dat het beter zou zijn, de woorden afzonderlijk te schrijven, en ze, ook in 't midden van een zin, door een *paten* te sluiten, als een woord op een medeklinker eindigt. Een derde wil het Hollandsche letterschrift voor de Javaansche taal ingevoerd hebben. Dergelijke plannen hebben de geleerde ambtelijke wereld op Java al in beweging gebracht. Tegen die revoluties, waardoor de grondwet der taal overtreden wordt, heb ik mij altijd met kracht verzet. De hier gevolgde spelling verandert niets aan het wezen van het Javaansche schrift, maar bevordert de kortheid en eenvoudigheid door het geheel overbodige af te schaffen.

Aan 't slot van dit werk heb ik een lijst gevoegd van de Javaansche woorden en woordvormen, die in dit gedicht voorkomen, doch in de laatste uitgave van ROORDA's woordenboek niet, of niet voldoende, verklaard worden. Wanneer mijne uitleggingen geput zijn uit het oude afschrift van het groote Javaansch-Nederduitsche woordenboek van WINTER en WILKENS, dat tot de Academische Bibliotheek alhier behoort, of daarmede overeenkomen, heb ik het er telkens bijgevoegd. Toen de Heer COHEN STUART zijn *Baron Sakendĕr* met dergelijke woordenlijst verrijkte, voegde hij er den wensch bij, dat anderen dit voorbeeld zouden volgen. Hij wenschte dit met het oog op de eerste uitgave van ROORDA's woordenboek. Na de tweede, veel vermeerderde uitgave mag men dit evenzeer blijven wenschen. De Hoogleeraar T. ROORDA was ook van die meening, want hij heeft, zooals hij mij zelf verzekerde, het woordenboek, *met het oog op het onderwijs*, verbeterd en uitgebreid. Zonder twijfel had er dan veel uitgelaten en ook veel verbeterd kunnen zijn, doch zeer zeker is het voor 't onderwijs eene groote aanwinst. Het ware te wenschen, dat de Heer T. ROORDA het voorbericht van het Woordenboek zelf had kunnen opstellen, want dan zou hij zeker het bijzondere doel, dat hem eenig en alleen bij de bewerking voor oogen stond, vermeld hebben. Daaruit laat het zich toch verklaren, dat men in het Woordenboek nog te weinig sporen vindt van den schat van verklaringen, die te putten waren uit de lezing van vele Javaansche teksten, 't zij in manuscript of in druk sedert lang uitgegeven. Of dit te verdedigen is, wil ik niet beweren, maar dan was men ten minste gewaarschuwd, en menig beoefenaar van de Javaansche letterkunde zou niet zoo bitter teleurgesteld zijn.

---

1. 1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

(1) ๆ ๆๆๆ

(1) [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]

21. [illegible]

22. [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible]

25. [illegible]

[illegible]

6. [illegible]

27. [illegible]

28. [illegible]

2. 1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

(2) [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

(2) [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

(2) [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]

21. [illegible]

22. [illegible]

23. [illegible]

๔. [illegible]

๕. [illegible]

๖. [illegible]

๗. [illegible]

๘. [illegible]

๙. [illegible]

๑๐. [illegible]

(2) [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

36. [illegible]

(2) [illegible]

37. [illegible]

38. [illegible]

39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

(2) [illegible]

43. [illegible]

44. [illegible]

45. [illegible]

46. [illegible]

47. [illegible]

48. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(3) [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

(3) ปฏิญฺญา ตถาคตสฺส ปรินิพฺพานกาลาทิ ปฏิญฺญา ปฏิ
18. ชานนฺตานญฺญมญฺญานญฺญานิ ปฏิญฺญา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิ
ญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิ
ญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิ
19. ญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
20. ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
21. ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
22. ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
23. ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
24. ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
25. ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
26. ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา
27. ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา ปฏิญฺญาตฺวา

(३) [illegible]

28. [illegible]

29. [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

36. [illegible]

37. [illegible]

(3) [illegible]

38. [illegible]

39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

43. [illegible]

44. [illegible]

45. [illegible]

46. [illegible]

47. [illegible]

(3) [illegible]

48. [illegible]

49. [illegible]

50. [illegible]

51. [illegible]

52. [illegible]

53. [illegible]

54. [illegible]

55. [illegible]

56. [illegible]

57. [illegible]

58. [illegible]

59. [illegible]

60. [illegible]

61. [illegible]

62. [illegible]

63. [illegible]

64. [illegible]

65. [illegible]

66. [illegible]

67. [illegible]

(3) [illegible]

68. [illegible]

69. [illegible]

70. [illegible]

71. [illegible]

72. [illegible]

73. [illegible]

74. [illegible]

75. [illegible]

76. [illegible]

77. [illegible]

(3) [illegible]

78. [illegible]

79. [illegible]

80. [illegible]

81. [illegible]

82. [illegible]

83. [illegible]

84. [illegible]

85. [illegible]

86. [illegible]

87. [illegible]

(3) 88. [illegible]

89. [illegible]

90. [illegible]

91. [illegible]

92. [illegible]

93. [illegible]

94. [illegible]

95. [illegible]

96. [illegible]

97. [illegible]

(3) [illegible]

98. [illegible]

99. [illegible]

100. [illegible]

101. [illegible]

102. [illegible]

103. [illegible]

104. [illegible]

105. [illegible]

106. [illegible]

107. [illegible]

(3) 108. [illegible]

109. [illegible]

110. [illegible]

111. [illegible]

112. [illegible]

113. [illegible]

114. [illegible]

115. [illegible]

116. [illegible]

4. 1. [illegible]

(4) [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

(4) 7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

(4) [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

(4) [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible]

25. [illegible]

26. [illegible]

27. [illegible]

(4) [illegible]

28. [illegible]

29. [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

4) 33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

36. [illegible]

37. [illegible]

38. [illegible]

(4) [illegible]

39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

43. [illegible]

(4) [illegible]

44. [illegible]

45. [illegible]

46. [illegible]

47. [illegible]

48. [illegible]

(4) [illegible]

49. [illegible]

50. [illegible]

51. [illegible]

52. [illegible]

53. [illegible]

54. [illegible]

55. [illegible]

56. [illegible]

57. [illegible]

5. 1. [illegible]

2. [illegible]

(5) 3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

(5) [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

๑. พระพุทธเจ้าข้า ! ข้าพเจ้าได้ทราบความที่พระผู้มีพระ
ภาคเจ้าตรัสไว้ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ ! ความไม่ประมาทเป็นที่
ตั้งแห่งกุศลทั้งปวง ข้าพเจ้าได้ทราบความที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัส
ไว้ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ ! ความไม่ประมาทเป็นที่ตั้งแห่งกุศล
ทั้งปวงอย่างนี้ ก็ข้าพเจ้าเป็นผู้ไม่ประมาทอยู่ ด้วยประการใด ๆ
๑๐. ด้วยประการนั้น ๆ ก็ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้ไม่ประมาทอยู่ ด้วยประ
การใด ๆ ก็ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้ไม่ประมาทอยู่ด้วยประการนั้น ๆ ก็
ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้ไม่ประมาทอยู่ด้วยประการใด ๆ ก็ข้าพเจ้าพึงเป็น
ผู้ไม่ประมาทอยู่ด้วยประการนั้น ๆ ก็ข้าพเจ้าพึงเป็นผู้ไม่ประมาท
๑๑. อยู่ ดูกรพระราหุลผู้เจริญ ! ข้าพเจ้าได้ทราบความที่พระผู้มีพระ
ภาคเจ้าตรัสไว้ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ ! ข้าพเจ้าได้ทราบความที่
พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ ! ข้าพเจ้าได้
ทราบความที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ !
๑๒. ข้าพเจ้าได้ทราบความที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า ดูกรพระ
ราหุลผู้เจริญ ! ข้าพเจ้าได้ทราบความที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้
ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ ! ข้าพเจ้าได้ทราบความที่พระผู้มีพระ
๑๓. ภาคเจ้าตรัสไว้ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ ! ข้าพเจ้าได้ทราบความ
ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ ! ข้าพเจ้า
ได้ทราบความที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ !
๑๔. ข้าพเจ้าได้ทราบความที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า ดูกรพระ
ราหุลผู้เจริญ ! ข้าพเจ้าได้ทราบความที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้
ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ ! ข้าพเจ้าได้ทราบความที่พระผู้มีพระ
๑๕. ภาคเจ้าตรัสไว้ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ ! ข้าพเจ้าได้ทราบความ
ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ ! ข้าพเจ้า
ได้ทราบความที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า ดูกรพระราหุลผู้เจริญ !

(5) 36. [illegible]

37. [illegible]

38. [illegible]

39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

43. [illegible]

(5) 44. [illegible]

45. [illegible]

46. [illegible]

47. [illegible]

48. [illegible]

49. [illegible]

50. [illegible]

51. [illegible]

52. [illegible]

(5) [illegible]

53. [illegible]

54. [illegible]

55. [illegible]

56. [illegible]

57. [illegible]

58. [illegible]

59. [illegible]

60. [illegible]

(5) ๗๚๚๚

(5) [illegible]

70. [illegible]

71. [illegible]

72. [illegible]

73. [illegible]

74. [illegible]

75. [illegible]

76. [illegible]

77. [illegible]

(5) [illegible]

78. [illegible]

79. [illegible]

80. [illegible]

81. [illegible]

82. [illegible]

83. [illegible]

84. [illegible]

85. [illegible]

(३) 86. ཨོ་ཡན་ཏན་ཁ་ཏན་ཆེ་ཞིང་ལ། ཁ་ཅིག་ཆགས་ཅིང
ཁ་ལས་ཀྱང་ཆགས་ཅིང་ལ། ཏན་ཁ་ཆགས་ཆགས་ལ
ཆགས་ཤིང་ཁམས། ཆགས་ཆགས་ཅིང་ལ། ཨོ་ཡན་ལ
87. ནས་ལས་ཀྱི་ཏན་ལ། ཁ་ཅིག་ཡན་ལ་ཀུ་ཨོ་ལ། ཡན
ཆགས་ལ་ཁ་ཅིག་ལ། ཨོ་ཨ་ཁ་ཆགས་ལ་ཤ་ཡ་ལ
ཁ། ནས་ལ་ཀ་ཁ་ཅ་ཀ་ཆགས་ལ། ནས་ཀ་ཁ་ལ་ཤ
88. ནས་ནས་ཀ་ལ། ནས་ཆགས་ལ་ནས་ནས་ཨ་ཀ། ཡ་ཆགས་ཨ
ལ་ཁ་ཏ་ཀ་ཆགས་ལ། ཤ་ཀ་ལ་ཆགས་ལ་ཡ་ཨ་ཨ་ལ། ཤ
ཨ་ཀ་ཁ་ལ་ཡ་ཨ་ལ། ཆ་ཅ་ཁ་ཨ་ཆགས་ནས། ཁ
89. ལ་ཆགས་ཤ་ཀ་ཁ་ལ། ཁ་ནས་ཀ་ཨ་ཆ་ནས་ཡ་ཤ་ཀ་ཨ
ཀ། ལ་ནས་ཀ་ཅ་ཁ་ཨ་ཆགས་ནས་ཀ་ལ ཁ་ལ། ལ་ནས་ཡ་ཨ
90. ཨ་ཤ་ནས་ཀ། ལ་ཀ་ཅ་ཀ ཀ ཨ ཨ ཀ་ནས་ཡ་ཤ
ཀ་ལ་ནས་ཡ་ཁ། ཁ་ནས་ནས་ནས་ལ། ལ་ལ ཀ་ནས་ནས
ལ་ནས་ཀ་ཅ་ཁ་ཨ་ཆགས་ཁ ཁ ཁ ཀ ཤ ཨ ལ ཤ ཨ ཡ
91. ཏ ཏ ལ། ཏ ནས ནས ཡ ཁ ཁ ནས ལ ཁ ཅ ཁ ཨ
ཀ ཀ ཨ ལ ལ ཁ ཁ ནས ཁ ཁ ནས ཁ ཁ ཁ

๑๑ ๑๑๑

᠊᠊᠊

๑๐. ๓๓ ๓๓๓

(7) 23. [illegible]

24. [illegible]

25. [illegible]

26. [illegible]

27. [illegible]

28. [illegible]

29. [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

(7) 33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

36. [illegible]

37. [illegible]

38. [illegible]

39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

(7) 43. [illegible]

44. [illegible]

45. [illegible]

46. [illegible]

47. [illegible]

48. [illegible]

49. [illegible]

50. [illegible]

51. [illegible]

52. [illegible]

7) 53. [illegible]

54. [illegible]

55. [illegible]

56. [illegible]

57. [illegible]

58. [illegible]

59. [illegible]

60. [illegible]

61. [illegible]

62. [illegible]

(7) 63. [illegible]

64. [illegible]

65. [illegible]

66. [illegible]

67. [illegible]

68. [illegible]

69. [illegible]

70. [illegible]

71. [illegible]

72. [illegible]

7) 73. [illegible]

74. [illegible]

75. [illegible]

76. [illegible]

77. [illegible]

78. [illegible]

79. [illegible]

80. [illegible]

81. [illegible]

82. [illegible]

(7) 83. [illegible]

84. [illegible]

85. [illegible]

86. [illegible]

87. [illegible]

88. [illegible]

89. [illegible]

90. [illegible]

91. [illegible]

92. [illegible]

7) 93. [illegible]

94. [illegible]

95. [illegible]

96. [illegible]

97. [illegible]

98. [illegible]

99. [illegible]

100. [illegible]

101. [illegible]

102. [illegible]

(7) 103. [illegible]

104. [illegible]

105. [illegible]

106. [illegible]

107. [illegible]

108. [illegible]

109. [illegible]

110. [illegible]

111. [illegible]

112. [illegible]

113. [illegible]

7) [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]

21. [illegible]

22. [illegible]

๑๐. ๒๒๒ ๑๐๑๐๑๐

(7) [illegible]

143. [illegible]

144. [illegible]

145. [illegible]

146. [illegible]

147. [illegible]

148. [illegible]

149. [illegible]

150. [illegible]

151. [illegible]

152. [illegible]

(7) ศีลาฐิตา ศีลาฐิตมหาเถรา ปัจจยญฺญาณตฺถาย ญฺญา
153. ฐิตา ทีปิตาทีปิตาทีปิตาทีปิตาทีปิตาเถรา ตฺวา ตีณิ ทีปิตานิ ตานิ ปาทมูเล ฐเปตฺวา ตาทิสานิ
154. ทีปิตาทีปิตาทีปิตาทีปิตาทีปิตา

(7) ཚགས།ལ། ཡིན་ཏེ་ཤེས་ཡིན་ལ་ནང་ཁ་ཁ་ཅིག་ ཏ།
163. ཡིན་ཡིན།ལ།ལ། ནགས།ཀ་ཤ་ཅ་ཁ་ནས།ཏ།ཅ།ཏ། ནས།ལ།ལ
ཚལ།ལ།ལ། ལ་ཤ་ཡ་ཡ།ལ།ལ། ལ་ཏ།ཏ།ལ།ལ
164. ཐ་ལ་ལ།ཏ།ལ།ནས།ལ། ཏ། ཡ་ཏ།ཏ།ཏ།ཡ་ཡ།ཡ།ལ
ཏ།ལ། ལ།ལ།ནས།ཏ།ལ།ལ། ལ།ལ།ནས།ལ།ལ
165. ཏ། ལ།ཏ།ཏ།ལ།ལ།ལ།ལ།ལ། ཏ། ལ།ལ།ལ
ལ།ལ།ལ།ལ།ལ། ལ།ལ།ལ།ལ།ལ
166. ཏ། ཡ་ཏ།ཏ།ལ། ཏ།ནས།ལ།ནས།ལ།ལ།ལ། ནས།ལ
ལ།ལ།ནས།ལ། ལ།ལ།ཡ་ལ།ལ། ལ།ནས།ལ
167. ནས།ལ།ལ།ལ།ནས།ལ།ལ།ལ།ལ། ཏ། ཐ ལ།ལ།ལ
ལ།ལ།ལ།ལ།ལ། ཡ་ཡ།ནས།ལ། ལ།ལ།ནས
ནས།ནས།ནས།ལ། ཡ་ཡ།ནས།ལ།ལ།ལ།ལ
168. ཏ། ལ།ཡ།ལ།ལ།ནས།ལ།ལ།ལ།ལ།ལ། ལ ལ ལ
ལ།ལ།ལ། ཏ།ལ།ལ།ལ།ལ། ནས།ལ།ལ
169. ནས།ལ།ལ།ལ། ཏ། ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ
ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ
170. ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ
ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ
171. ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ
ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ
172. ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ
ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ ལ

(7) ฐิฐิฐิฐฐฐ

(7) ๆ๑๑๑

(7) [illegible]

193. [illegible]

194. [illegible]

195. [illegible]

196. [illegible]

197. [illegible]

8. 1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

(8) 4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7 [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

8) 10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

(8) [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible]

25. [illegible]

26. [illegible]

27. [illegible]

28. [illegible]

(8) [illegible]

29. [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(9) [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

(9) [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]

(9) [illegible]

21. [illegible]

22. [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible]

25. [illegible]

(9) [illegible]

32. [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

36. [illegible]

(9) [illegible]

37. [illegible]

38. [illegible]

39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

(9) ทางอันมีความ ทางที่ถูกยังตรงที่สุด ที่ที่ที่ที่ทา ปาณี
ตามที่ตาย ทางที่สุดที่ที่ทางถูกที่สุด ถูกทางที่ทางทางสิ่งที่
ที่ทรงที่ทางตนสุดสุดถูกทางทางทางทางทั้ง ถูกทางที่ที่
43. ตรงทางที่ ถูกสุดที่ที่ที่ที่ตรงตนสุดทางที่ทางที่ ทรง ทาง
ที่ถูกที่ทางทางที่ทางที่ ที่ที่ทางที่ทางที่ที่ที่ ถูกที่ที่ที่ทาง
ถูกทางที่ทั้ง ถูกที่ตรงที่ทางที่ทางที่ที่ ที่ทรงตนที่ทางที่
ที่ ถูกที่ที่ที่ที่ถูกที่ที่ที่ ที่ตรงที่ตรงสุดที่ทางที่ทาง
ตรงที่ที่ที่ที่ตรงที่ตรงที่ตรงที่ทรงที่ที่ ที่ถูกที่ที่ที่ที่ที่ที่ตรง
44. ตรงที่ตรงที่ที่ทางที่ ทรง ตรงที่ถูกที่ที่ที่ตรงที่ตรงที่ทางที่ ถูก
ถูกที่ตรงที่ตรงที่ตรงที่ที่ ที่ที่ที่ที่ที่ตรงที่ตรงที่ถูกที่ทางที่
ที่ทางที่ที่ทางที่ทรงที่ที่ ที่ที่ถูกที่ตรงที่ถูกถูกที่ ทางที่ที่ที่
ที่ถูกที่ตรงที่ที่ที่ที่ ที่ที่ตรงที่ที่ที่ตรงที่ที่ที่ที่ที่ที่

(9) [illegible]

48. [illegible]

49. [illegible]

50. [illegible]

51. [illegible]

52. [illegible]

(9) 53. [illegible]

54. [illegible]

55. [illegible]

56. [illegible]

57. [illegible]

58. [illegible]

9) [illegible]

64. [illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

(10) [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

II. 1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

(11) [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

(11) ๑๑๑

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(11) 29. [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

11) [illegible]

36. [illegible]

37. [illegible]

[illegible] 1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

(12) ᨠᨿᩬ᩶ᨠᨾᩬᨠᨾᩬᨠᨾᩬ

[illegible]

9. [illegible]

0. [illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

(12) [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

[illegible]

3. [illegible]

9. [illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

(12) [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible]

25. [illegible]

26. [illegible]

27. [illegible]

28. [illegible]

29. [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

(12) [illegible]

13. 1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

0. [illegible]

1. [illegible]

(13) [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

3) [illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]

21. [illegible]

(13) ๓ ๚ ทิฏฐาวุฬฺหิตาสฺสาทิ ๚ ญายิตาทมฺมทิฏฺฐาวุฬฺหา ๚

22. ทฺวาทฺสนฺนมฺปิ ๚ ปฏิปาทนฺตรทาตาทิตาสฺส ๚ ยถาปาทา
ตฺตนฺตรุปาวุฬฺหิ ๚ ปิฏฺฐาวุฬฺหิปฺปฏฺฐปาทิกา ๚ ตุฬาวาทฺวาทฺ
ทฺวาวุฬฺหาสฺมิญฺจิปิ ๚ ทฺวาทิฏฺฐาวุฬฺหาทิปฺป ๚ ยถาสฺส
ทฺวาทฺสฺสาวุฬฺหาทฺ ๚ ปิทฺวาทิฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ฑฺฑฺฐิตฺตฺตฺ
ฐิตฺตฺ ๚ ยถาสฺสาปฺปฏิปาทิตาทิตาทิปาทา ๚ ปฏิปาทิตฺตฺ
23. ฐิตฺตฺ ๚ ยถาสฺสาปฺปฏิปาทิตาทิตาทิปาทา ๚ ปฏิปาทิ
ทฺวาวุฬฺหาสฺมิญฺจิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหิปฺป ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหา
ทฺวา ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ฑฺฑฺฐิตฺตฺ
ฐิตฺตฺ ๚ ยถาสฺสาปฺปฏิปาทิตาทิตาทิปาทา ๚ ปฏิปาทิ
ทฺวาวุฬฺหาสฺมิญฺจิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหิปฺป ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหา
ทฺวา ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ฑฺฑฺฐิตฺตฺ
24. ฐิตฺตฺ ๚ ยถาสฺสาปฺปฏิปาทิตาทิตาทิปาทา ๚ ปฏิปาทิ
ทฺวาวุฬฺหาสฺมิญฺจิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหิปฺป ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหา
ทฺวา ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ฑฺฑฺฐิตฺตฺ
ฐิตฺตฺ ๚ ยถาสฺสาปฺปฏิปาทิตาทิตาทิปาทา ๚ ปฏิปาทิ
ทฺวาวุฬฺหาสฺมิญฺจิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหิปฺป ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหา
ทฺวา ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ฑฺฑฺฐิตฺตฺ
25. ฐิตฺตฺ ๚ ยถาสฺสาปฺปฏิปาทิตาทิตาทิปาทา ๚ ปฏิปาทิ
ทฺวาวุฬฺหาสฺมิญฺจิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหิปฺป ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหา
ทฺวา ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ฑฺฑฺฐิตฺตฺ
ฐิตฺตฺ ๚ ยถาสฺสาปฺปฏิปาทิตาทิตาทิปาทา ๚ ปฏิปาทิ
ทฺวาวุฬฺหาสฺมิญฺจิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหิปฺป ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหา
ทฺวา ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ฑฺฑฺฐิตฺตฺ
26. ฐิตฺตฺ ๚ ยถาสฺสาปฺปฏิปาทิตาทิตาทิปาทา ๚ ปฏิปาทิ
ทฺวาวุฬฺหาสฺมิญฺจิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหิปฺป ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหา
ทฺวา ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ฑฺฑฺฐิตฺตฺ
ฐิตฺตฺ ๚ ยถาสฺสาปฺปฏิปาทิตาทิตาทิปาทา ๚ ปฏิปาทิ
ทฺวาวุฬฺหาสฺมิญฺจิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหิปฺป ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหา
ทฺวา ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหาทิปิ ๚ ฑฺฑฺฐิตฺตฺ
27. ฐิตฺตฺ ๚ ยถาสฺสาปฺปฏิปาทิตาทิตาทิปาทา ๚ ปฏิปาทิ
ทฺวาวุฬฺหาสฺมิญฺจิปิ ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหิปฺป ๚ ปิปฺปฏฺฐาวุฬฺหา

(13) [illegible]

28. [illegible]

29. [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

(13) ദേ, ഞാൻ ഇന്നു നിങ്ങളെ ഭാരപ്പെടുത്തുകയില്ല; എന്റെ ബലഹീനതയിൽ നിങ്ങൾ
വിചാരിക്കുന്നതുപോലെ, ഞാൻ നിങ്ങളെ ഭാരപ്പെടുത്തുകയില്ല; ഇതു ഞാൻ നിങ്ങളോടു
ക്ഷമിക്കേണമേ എന്നു അപേക്ഷിക്കുന്നു. ഇതാ, ഞാൻ
33. മൂന്നാമതു നിങ്ങളുടെ അടുക്കൽ വരുവാൻ ഒരുങ്ങുന്നു; ഞാൻ
നിങ്ങൾക്കു ഭാരമാകുകയില്ല; എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ നിങ്ങളുടെ
വകയല്ല, നിങ്ങളെ തന്നെ ഞാൻ അന്വേഷിക്കുന്നു; മക്കൾ
അപ്പന്മാർക്കു നിക്ഷേപം സൂക്ഷിക്കേണ്ടതല്ല, അപ്പന്മാരല്ലോ
34. മക്കൾക്കു നിക്ഷേപം സൂക്ഷിക്കേണ്ടതു; ഞാനോ നിങ്ങൾക്കു
വേണ്ടി സന്തോഷത്തോടെ ചെലവഴിക്കുകയും സ്വയം ചെലവഴിക്കപ്പെടുകയും
ചെയ്യുന്നു; നിങ്ങളെ അധികം സ്നേഹിച്ചിട്ടു കുറച്ചു സ്നേഹിക്കപ്പെടുന്നുവോ?
എന്നിരിക്കിലും ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു ഭാരമായിട്ടല്ല ഇരുന്നതു എന്നു
വരുവാനിടയുള്ളതുകൊണ്ടു ഞാൻ
14. 1. ഉപായത്താൽ നിങ്ങളെ വഞ്ചിച്ചു എന്നു വരുവാനിടയുണ്ടു; ഞാൻ
നിങ്ങളുടെ അടുക്കൽ മൂന്നാമതു വരുന്നിതാ; ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു
2. ഭാരമാകുകയില്ല; ഞാൻ നിങ്ങളുടെ വകയല്ല, നിങ്ങളെ തന്നെ
അന്വേഷിക്കുന്നു; മക്കൾ അപ്പന്മാർക്കു നിക്ഷേപം സൂക്ഷിക്കേണ്ടതല്ല,
3. അപ്പന്മാരല്ലോ മക്കൾക്കു നിക്ഷേപം സൂക്ഷിക്കേണ്ടതു; ഞാനോ നിങ്ങൾക്കു
വേണ്ടി സന്തോഷത്തോടെ ചെലവഴിക്കുകയും സ്വയം ചെലവഴിക്കപ്പെടുകയും
ചെയ്യുന്നു; എന്നിരിക്കിലും ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു ഭാരമായിട്ടല്ല ഇരുന്നതു
4. നിന്നിലെ ദൈവത്തിന്റെ ജനം എന്നു പറഞ്ഞു; ഞാനോ
ദൈവത്തിന്റെ ജനത്തിൽ ഒരുത്തനെ
5. കാണുന്നു; ഇതിനെക്കുറിച്ചു ഞാൻ നിങ്ങളെ ചോദ്യം ചെയ്തു;
6. ഞാൻ ചെയ്തതു ഇന്നിന്നതു എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞു; ഇതു

(14) [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

(14) 16. [illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]

21. [illegible]

22. [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible]

25. [illegible]

(14) [illegible]

26. [illegible]

27. [illegible]

28. [illegible]

29. [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

(15) [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

(15) [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

(15) [illegible]

20. [illegible]

21. [illegible]

22. [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible]

25. [illegible]

5) 26. [illegible]

27. [illegible]

28. [illegible]

29. [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

(15) [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

36. [illegible]

37. [illegible]

38. [illegible]

(15) 39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

43. [illegible]

44. [illegible]

45. [illegible]

15. ཁོ་ཝ་ཚ་ཏ་ཀ་ཀ་ཟ་ལ་ལ་ཏ་ཀ། ཏ་ཁ་ལ་ཟ་ཟ་ལ་ལ་ཏ།
ཡ་ལ། ཀ་ཀ་ཟ་ཤ་ལ་ཁ་ལ། ཟ་ཤ་ཟ་ཤ་ཟ་ཀ་ཤ་ཟ
ཏ་ཟ་ལ་ལ་ཏ་ཟ་ལ། ཤ་ལ་ཤ་ལ་ཁ་ལ། ཁ
16 ཟ་ཀ་ཀ་ཤ་ལ་ཁ་ཁ། ཏ། ལ་ལ་ལ་ལ་ཟ་ཟ་ཟ་ཟ་ལ
ལ་ལ་ཏ་ཁ་ཁ་ཤ་ལ་ཟ་ཟ་ལ། ཁ་ཁ་ཁ་ཁ་ཁ
ལ། ཏ་ཏ་ཤ་ཟ་ཟ་ལ། ཟ་ཁ་ཁ་ཁ
ཟ་ལ། ཟ་ཁ་ཁ་ཁ
ཟ ཟ ཟ

(15) [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

(16) [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]

21. [illegible]

(16) [illegible]

22. [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible]

25. [illegible]

26. [illegible]

27. [illegible]

28. [illegible]

29. [illegible]

30. [illegible]

(16) [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

36. [illegible]

37. [illegible]

38. [illegible]

(16) [illegible]

39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

43. [illegible]

44. [illegible]

45. [illegible]

46. [illegible]

(16) 47. [illegible]

48. [illegible]

49. [illegible]

50. [illegible]

51. [illegible]

52. [illegible]

53. [illegible]

54. [illegible]

55. [illegible]

16) [illegible]

56. [illegible]

57. [illegible]

7. 1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

(15) [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

36. [illegible]

37. [illegible]

38. [illegible]

(15) 39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

43. [illegible]

44. [illegible]

45. [illegible]

(15) [illegible]

46. [illegible]

47. [illegible]

48. [illegible]

16. 1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

(15) [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

(16) [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]

21. [illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

(16) [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

36. [illegible]

37. [illegible]

38. [illegible]

(16) [illegible]

39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

43. [illegible]

44. [illegible]

45. [illegible]

46. [illegible]

(16) 47. [illegible]

48. [illegible]

49. [illegible]

50. [illegible]

51. [illegible]

52. [illegible]

53. [illegible]

54. [illegible]

55. [illegible]

(16) [illegible]

56. [illegible]

57. [illegible]

7. 1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

(17) [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

(17) ᨿᨶᨾᨶᨾᨶᨿᨶᨾᨶᨾᨶᨾ

(17) ที่ตนเป็นที่ ที่ทรงทราบทั่วกันแล้ว ทรงเห็นว่าเป็นที่
ชอบ ที่ตนมีชื่อเสียงปรากฏที่ ทรงทราบทั่วกัน ทั้งหลาย
22. เป็นปรากฏที่ ๒๒๒ ที่ตนทรงทราบทั่วกันทั้งหลายว่า
ตนเป็นที่ยินดีที่ชื่อ ชื่อเสียงปรากฏ ที่ตนเป็นเสียงที่ตน
ทั้ง ตนทั้งปรากฏที่ตนเป็น ๆ ๒๒๒ ปรากฏ ทั้งหลายทั่ว
23. ทั่วแผ่นดินเป็น ๒๒๒ ตนตรัสทรงแผ่นดินตนทั่วแล้ว
ที่ตนเป็นตนเป็นที่ทั่วเป็น ทั่วปรากฏเป็นปรากฏ ๆ ที่ตนตน
ตนเป็นที่ ตนทั้งเป็นตนทั้งแผ่นดิน ที่ตนที่ตนตนทั้ง ตนที่
24. ที่ที่ตนตนที่ ๒๒๒ ตนทั่วที่ตนทั่วตนตนทั่วตนตนที่ ๆ
ทั่วตนทั่วตนที่ทั่วที่ตนทั่วตนทั่ว ๆ ทั่วตนทั่วตนทั่วที่ ทั่วที่
ตนตนตนที่ที่ตนที่ ทั่วที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ที่ตนที่ตน
25. ตน ตนที่ตนตนที่ตนที่ ๒๒๒ ตนที่ที่ตนที่ตนที่ตนที่ทั่ว
ตนที่ที่ ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ๆ ตนที่ตนที่ที่ตนที่ตนที่ ที่ตนที่
ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ที่ที่
26. ตนที่ตน ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ๒๒๒ ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่
ที่ตนที่ตนที่ที่ตน ๆ ที่ที่ตนที่ตนที่ ๆ ที่ตนที่ตนที่ที่ตนที่ ตน
ที่ตนที่ตนที่ตนที่ตน ที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ที่ตนที่ตนที่
27. ที่ตนที่ตนที่ตนที่ตน ๒๒๒ ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ตน
ที่ตนที่ตน ๆ ที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ๆ ที่ตนที่ตนที่ตนที่ ที่
ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ตนที่ตนที่ตน
28. ที่ตนที่ตน ที่ตนที่ตนที่ตนที่ ๒๒๒ ที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ตน
ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ที่ตนที่ตนที่ที่ตนที่ ๆ
ที่ตนที่ตนที่ตนที่ที่ ที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ที่ตนที่ตนที่ตน
29. ที่ตนที่ตน ที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ ๒๒๒ ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่ตนที่

(17) [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

32. [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

36. [illegible]

(17) ๚ ๚ ๚

(17) [illegible]

45. [illegible]

46. [illegible]

47. [illegible]

48. [illegible]

49. [illegible]

50. [illegible]

51. [illegible]

(17) 52. [illegible]

53. [illegible]

54. [illegible]

55. [illegible]

56. [illegible]

57. [illegible]

58. [illegible]

59. [illegible]

(17) [illegible]

60. [illegible]

61. [illegible]

62. [illegible]

63. [illegible]

64. [illegible]

65. [illegible]

18. 1. [illegible]

(18) [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

(18) [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

(18) [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]

21. [illegible]

22. [illegible]

23. [illegible]

19. 1. [illegible]

2. [illegible]

(19) [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

(19) [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

9) [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

19. ១០ យ៉ូ ១០ ១០ ១០

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

(20) 11. [illegible]

12. [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]

๑) 21. [illegible]

22. [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible]

25. [illegible]

26. [illegible]

27. [illegible]

28. [illegible]

29. [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

(20) [illegible]

42. [illegible]

43. [illegible]

44. [illegible]

45. [illegible]

46. [illegible]

47. [illegible]

48. [illegible]

49. [illegible]

50. [illegible]

51. [illegible]

(20) ที่ทรงเห็นว่าเป็นการที่ทรงกระทำไม่ถูก ทรง
52. ทรงระลึกถึงการที่ทรงเคยทำมาทั้งปวง ด้วย
ปัญญาอันประเสริฐ ทรงรู้ชัดตามความเป็นจริง ทรงเห็นว่าที่
ถูกถูก ที่ทรงเห็นผิดผิด ทรงเห็นการเป็นไปตามเป็นจริง ที่
53. ทรงทำไปตามนั้น ด้วยทรงวางพระทัยที่ทรงประกอบด้วยปัญ
ญา ที่ทรงเห็นว่าถูกว่าชอบ ทั้งทรงเป็นที่เชื่อเป็นที่ยกย่อง ที่ทั้ง
54. ที่ทรงทราบว่าทรงทรงวางพระทัยไว้ด้วยดี ด้วยปัญ
ญาอันประเสริฐ ทรงรู้ชัดตามความเป็นจริงว่า ทรงทราบว่าเป็น
ที่ทรงเชื่อถือที่ทรงยกย่องที่ทรงนับถือ ยกย่องที่ทรงทำที่ทรงทั้ง
55. ทั้ง ด้วยปัญญาอันประเสริฐ ทรงทราบว่าทรงทราบ ปัญญา
ที่ปัญญา ปัญญาที่ทรงทราบว่าที่ ที่ด้วยที่ด้วยที่
56. ทรงทราบว่าทรงทรงที่ปัญญาอันประเสริฐ ด้วยที่ทรงเห็นว่าที่ทรง
ทรงทราบว่าที่ปัญญาที่ทรงทราบว่าที่ ด้วยที่ทรงที่ปัญญาอันประเสริฐ ทั้งทรง
ปัญญาอันประเสริฐที่ทรงที่ปัญญาที่ทรงที่ทรงทราบว่าที่ทรงทราบว่าที่
57. ด้วยที่ทรงที่ทรงที่ทรง

(20) [illegible]

62. [illegible]

63. [illegible]

64. [illegible]

65. [illegible]

66. [illegible]

67. [illegible]

68. [illegible]

69. [illegible]

70. [illegible]

71. [illegible]

(20) ๓๔๓๓๓

(20) [illegible]

82. [illegible]

83. [illegible]

84. [illegible]

85. [illegible]

86. [illegible]

87. [illegible]

88. [illegible]

89. [illegible]

90. [illegible]

91. [illegible]

(20) [illegible]

92. [illegible]

93. [illegible]

94. [illegible]

95. [illegible]

96. [illegible]

97. [illegible]

98. [illegible]

99. [illegible]

100. [illegible]

101. [illegible]

(20) [illegible]

102. [illegible]

103. [illegible]

1. 1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

(21) [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible]

21) [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

(21) [illegible]

19. [illegible]

20. [illegible]

21. [illegible]

22. [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible]

1) 25. [illegible]

26 [illegible]

27. [illegible]

28. [illegible]

29. [illegible]

30. [illegible]

31. [illegible]

(21) [illegible]

32. [illegible]

33. [illegible]

34. [illegible]

35. [illegible]

36. [illegible]

37. [illegible]

38. [illegible]

39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

2. 1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

(22) ᨿᨾᨾᨾ

(2) 12. [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

15. [illegible]

16. [illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible]

(22) 20. [illegible]

21. [illegible]

22. [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible]

25. [illegible]

26. [illegible]

27. [illegible]

28. [illegible]

(22) ๓๘๔๓๓๓๔๓๓๓

(22) [illegible]

37. [illegible]

38. [illegible]

39. [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

43. [illegible]

44. [illegible]

22) 45. [illegible]

46. [illegible]

47. [illegible]

48. [illegible]

49. [illegible]

50. [illegible]

51. [illegible]

52. [illegible]

53. [illegible]

(22) [illegible]

54. [illegible]

55. [illegible]

56. [illegible]

57. [illegible]

58. [illegible]

59. [illegible]

60. [illegible]

61. [illegible]

22) 62. [illegible]

63. [illegible]

64. [illegible]

65. [illegible]

66. [illegible]

67. [illegible]

68. [illegible]

69. [illegible]

70. [illegible]

(22) [illegible]

71. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1.	5	5	[illegible]	[illegible]
1.	19	3	[illegible]	[illegible]
2.	11	1	[illegible]	[illegible]
2.	16	4	[illegible]	[illegible]
2.	37	6	[illegible]	[illegible]
3.	10	2	[illegible]	[illegible]
3.	11	2	[illegible]	[illegible]
3.	49	5	[illegible]	[illegible]
3.	51	5	[illegible]	[illegible]
3.	95	4	[illegible]	[illegible]
3.	96	3	[illegible]	[illegible]
3.	106	4	[illegible]	[illegible]
4.	33	9	[illegible]	[illegible]
4.	34	4	[illegible]	[illegible]
4.	36	3	[illegible]	[illegible]
4.	48	3	[illegible]	[illegible]
5.	14	5	[illegible]	[illegible]
5.	24	4	[illegible]	[illegible]
5.	25	4	[illegible]	[illegible]
5.	28	2	[illegible]	[illegible]
5.	39	3	[illegible]	[illegible]
5.	46	4	[illegible]	[illegible]
5.	53	3	[illegible]	[illegible]
5.	61	3	[illegible]	[illegible]
5.	81	3	[illegible]	[illegible]
6.	12	5	[illegible]	[illegible]
6.	12	6	[illegible]	[illegible]
7.	39	4	[illegible]	[illegible]
7.	63	2	[illegible]	[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
7.	86	5	[illegible]	[illegible]
7.	103	3	[illegible]	[illegible]
7.	108	4	[illegible]	[illegible]
7.	179	3	[illegible]	[illegible]
8.	8	2	[illegible]	[illegible]
11.	8	5	[illegible]	[illegible]
11.	15	6	[illegible]	[illegible]
11.	34	7	[illegible]	[illegible]
12.	21	2	[illegible]	[illegible]
13.	20	3	[illegible]	[illegible]
13.	32	7	[illegible]	[illegible]
15.	38	2	[illegible]	[illegible]
15.	46	2	[illegible]	[illegible]
16.	2	4	[illegible]	[illegible]
16.	36	3	[illegible]	[illegible]
17.	7	1	[illegible]	[illegible]
17.	8	1	[illegible]	[illegible]
17.	37	7	[illegible]	[illegible]
17.	50	3	[illegible]	[illegible]
17.	57	5	[illegible]	[illegible]
19.	4	2	[illegible]	[illegible]
21.	22	5	[illegible]	[illegible]

KRITISCHE AANTEEKENINGEN.

EERSTE ZANG (Gamboeh).

Ontbreekt in C.

1. 1. In A: [illegible] in B*a* en *b*: [illegible] 5. In A: [illegible]

2. 4. In A: [illegible]

4. 4. In A: [illegible] in B*b*: [illegible]

5. 2 en 3. In A: [illegible] in B*a*: [illegible] In B*b*: [illegible] Dat is volgens A: op Zaterdag den zesden van de maand *Rabingoelakir* van 't jaar *Dje*, in de woekoe *Lankir;* volgens B*b*: op Zaterdag den zesden van de maand *Soera* (of *Moecharam*) in de woekoe *Lankir* van 't jaar *Dje.* Zoo leest men ook in B*a*, maar deze afschrijver heeft den naam van de maand weggelaten.

Ik heb gemeend deze lezingen te moeten verwerpen om de tegenstrijdigheden, die zij bevatten. In de beide volgende regels vindt men de opgave van het jaartal volgens de *tjandra sĕnkala* en de wiendoe. De wiendoe heette *koentara*, het jaartal was 1750, volgens *Gericke* echter 1760 (zie Woordenboek van *Roorda* op 't woord [illegible]), doch dit jaartal kan niet bedoeld zijn, want de 6e dag van *Rabingoelakir* of althans de 5e (dit maakt geen verschil, want de Javanen waren, vooral in vroeger tijd, dikwijls in de war of niet eenstemmig bij de opgave van den dag der maand) van het Javaansche jaar 1760 komt overeen met den 1en September 1832, en werkelijk was het toen *Zaterdag païng*, doch de woekoe was niet *lankir*, maar *tambir;* het jaar van de wiendoe heette toen niet *Dje*, maar *Be;* ook was men toen in de wiendoe *Sangara*, niet *Koentara.*

De 6e dag van *Soera* 1760 zou overeenkomen met *Dinsdag lĕgi* den 6en Juni 1832 van de woekoe *wari-gĕlil* in 't jaar *Be* van de wiendoe *sangara.*

Houdt men zich aan het Javaansche jaar 1750, dan heeft men

volgens de handschriften te kiezen tusschen den 6en *Rabingoelakir* en den 6en van *Soera*. De 6e van *Rabingoelakir* 1750 komt overeen met den 21en December 1822; het was toen Zaterdag, maar de pasardag was *pon* (niet *païng*), en de woekoe heette *bala*.

De 6e van *Soera* (of Moecharam) van 't Javaansche jaar 1750 komt overeen met *Zondag* den 22en September 1822. Het zou kunnen zijn, dat de 5e van Soera bedoeld is of Zaterdag de 21e September 1822, doch de pasardag was toen *lĕgi* en de Woekoe heette *soengsang*.

Welke van die lezingen men dus ook volgen moge, en hoe men ze uitlegge, altijd stuit men op minstens twee onjuistheden. Ik heb den tekst daarom een weinig veranderd, en neem aan, dat de schrijver Zaterdag *pon* den 6en *Rabingoelakir* in de woekoe *bala*, 't jaar der wiendoe *Dje*, 't jaartal 1750 van de wiendoe *Koentara*, dat is Zaterdag den 21en December 1822 bedoeld heeft. Misschien heeft een afschrijver den pasardag en den naam van de woekoe zoo veranderd, dat zij overeenkwamen met den dag, waarop hij zijn werk begon, evenals een ander afschrijver de maand kan veranderd hebben.

Dergelijke tijdsbepaling in het begin van Javaansche gedichten heeft oorspronkelijk betrekking op den tijd, waarop de schrijver zijn werk begon, maar wordt door de afschrijvers dikwijls geheel of gedeeltelijk veranderd. Het komt mij voor, dat men hier met zulk eene gedeeltelijke verandering te doen heeft.

6. 3 en 4. In B*a*: ᨅᨕᨗᨔᨗᨕᨗᨔᨗᨅᨕᨗᨔᨗᨅᨕᨗᨔᨗᨅ

Tweede zang (Pankoer).

Ontbreekt in C.

4. 3. In A: [illegible]

5. 4. In A: [illegible]

10. 5. In B*b*: [illegible]

13. 6. In A: [illegible]

15. 5. In A: [illegible]

22. 2. In A: [illegible]

27. 4. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible] 5. In B*a* en *b*: [illegible] 6. In A: [illegible]

29—31. Daar het 28e couplet met dezelfde woorden eindigt als het 31e, schijnt het oog van den afschrijver van het handschrift, dat door de afschrijvers van B*a* en *b* gevolgd is, afgedwaald te zijn. Vandaar dat deze drie coupletten in B*a* en *b* geheel ontbreken. Dergelijke vergissingen komen dikwijls voor.

34. 3. In B*b*: [illegible]

35. 2. In A: [illegible] 7. In A: [illegible]

36. 5. In A: [illegible] en zoo ook later.

41. 4. In A: [illegible]

42. 2. In A: [illegible]

44. 6. In B*a* en *b*: [illegible]

49. 4. In A: [illegible]

Derde zang (Poetjoeng).

Ontbreekt in C.

22. 4. De handschriften laten nu vijf coupletten volgen, die hier niet op hun plaats stonden en het verband verbraken. Het is wel mogelijk, dat deze coupletten afkomstig zijn van den opsteller van het gedicht; want de Javaansche schrijvers, vooral van den lateren tijd, hebben veel op met dergelijke hoogdravende uitweidingen, en houden die voor schoonheden. Het komt mij voor, dat het een fragment van een ander gedicht is, en 't staat mij zelfs voor het ergens elders gelezen te hebben. Zij luiden aldus: [illegible]

[illegible] (Ba en b hebben [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible]

92. 5. In A en B*a*: [illegible]

95. 5. In A en B*a*: [illegible]

99. 2. In A: [illegible]

102. 2. In B*a* en *b*: [illegible]

103. 5. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible]

105. 1—5. Ontbreekt in B*b*.

108. 4. In B*a*: [illegible]

Vierde zang (Sinom).

Ontbreekt in C tot aan het 23e couplet.

1. 8. In A: [illegible]

3. 1. In A: [illegible]

5. 8. In B*a* en *b*: [illegible]

7. 6. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible] 8. In B*a* en *b*: [illegible]

8. 6. In A: [illegible]

11. 6. In A: [illegible]

12. 9. In A: [illegible]

18. 3. In A: [illegible]

19. 9. In A: [illegible] in B*a*: [illegible]

25. 9. In C: [illegible]

28. 6. In C: [illegible]

29. 3. In C: [illegible]

30. 8. In C: [illegible]

33. 1. In B (*a* en *b*) en C: [illegible]

34. 8. In C: [illegible]

35. 7. In B*a*: [illegible]

39. 2. In A: [illegible] in B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible]

42. 2. In B*a* en *b*: [illegible]

49. 6. In B*a*: [illegible]

50. 1. In B*b*: [illegible] in A en C: [illegible]

51. 5. In B*a* en *b*: [illegible] 8. In B*a*: [illegible]

Vijfde zang. (Gamboeh).

2. 2. In Ba: [illegible] in C: [illegible] 4. In Ba en b: [illegible] in C: [illegible]

3. 3. In A en C: [illegible] in Ba: [illegible]

4. 4. In Ba: [illegible]

5. 1—5. Ontbreekt in C, eene vergissing, ontstaan doordat het 4e en 5e couplet met het zelfde woord eindigen.

6. 1. In Ba en b: [illegible] in C: [illegible]

8. 3. In A: [illegible] in Ba en b: [illegible]

10. 2. In Ba en b: [illegible]

18. 3. In Ba: [illegible] in Bb: [illegible] 4. In A: [illegible]

19. 5. In A: [illegible]

24. 3. In Ba: [illegible] in C: [illegible]

25. 3. In A en C: [illegible] in Ba: [illegible] in Bb: [illegible]

27. 1—5. Ontbreekt in A en C. Waarschijnlijk hebben de afschrijvers dit couplet weggelaten, omdat er geen orde in de cijfers is, en zij geen kans zagen, die te herstellen; doch dit is geen voldoende reden om het te verwerpen, omdat de telling niets dan scherts was.

30. 1. In Ba en b: [illegible]

33. 4. In A: [illegible]

35. 2. In A: [illegible] in Ba en b: [illegible]

37. 2. In Ba: [illegible]

41. 2. In Ba: [illegible]

45. 2. In Ba: [illegible] 3. In A: [illegible]

46. 2. In Ba: [illegible]

48. 4. In Ba: [illegible] in Bb: [illegible]

50. 4. In Ba: [illegible]

52. 1—5. Ontbreekt in Ba. 2. In Bb: [illegible] in C: [illegible]

[illegible] 5. In A en C: [illegible]

54. 2. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible]

61. 2. In B*a* en *b*: [illegible]

62. 3. In B*a*: [illegible] in C: [illegible]

65. 1. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible] 5. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible]

66. 2. In B*a*: [illegible] in C: [illegible]

74. 3. In A: [illegible]

75. 3. In A: [illegible] in C: [illegible]

80. 5. In B*a* en *b*: [illegible]

82. 3. In A: [illegible]

84. 2. In A en C: [illegible]

86. 1. In B*a* en *b*: [illegible] 2. In B*a* en *b*: [illegible] 4. In B*a* en *b*: [illegible]

91. 5. In B*a* en *b*: [illegible]

92. 3. In B*a*: [illegible]

93. 3. In B*a* en *b*: [illegible]

Zesde zang (Dandanggoela).

1. 8 en 9. In B*a* en *b*: [illegible] 10. In B*a* en *b*: [illegible]

2. 2. In C: [illegible]

3. 8. In C: [illegible]

4. 5 en 6. In B*a* en *b*: [illegible] in C: [illegible]

5. 7. In B*a* en *b*: [illegible] 8. In B*a* en *b*: [illegible]

6. 10. In B*a* en *b*: [illegible]

7. 2. In C: [illegible]

11. 5. In B*b*: [illegible]

Zevende zang (Poetjoeng).

3. 2. In B*a*: [illegible]

4. 5. In C: [illegible]

6. 1 en 2. In C: [illegible] Het handschrift C verschilt in den 1en en dikwijls ook in den 2en regel van elk

couplet in deze zangwijze *Poetjoeng* van de andere handschriften, hoogst waarschijnlijk, omdat de afschrijver het werk wilde verbeteren, niet ten opzichte van den inhoud of van den stijl, maar ter wille van het metrum. Volgens de andere handschriften, wier lezing ik in den tekst behouden heb, bestaat elk couplet van de zangwijze *Poetjoeng* uit vijf regels, en heeft de laatste lettergreep van den eersten vierlettergrepigen regel een *oe*-klank, en de tweede regel van elk couplet heeft dan acht lettergrepen. Indien de vier eerste lettergrepen een afzonderlijken versregel uitmaken, moet de laatste lettergreep een vasten klinker, in dit geval de *oe*-klank hebben. Tusschen den eersten en tweeden regel moet dan eén teeken van scheiding staan. In A is dat teeken ten onrechte weggelaten, in B*a* en *b* dient daarvoor de *padalingsa*, het gewone teeken, waarmede men de regels scheidt.

Maar de afschrijver van C vond dat niet goed. Hij heeft de woorden van den eersten regel zoo veranderd, dat de vierde lettergreep niet geregeld een *oe*-klank had, en heeft daarom den tweeden regel ook wel eens moeten veranderen. Hij is echter niet ver genoeg gegaan, want na den vierden regel had hij geen scheidingsteeken moeten plaatsen. Daarvoor gebruikt hij wel is waar geen *padalingsa* maar een *pankat*, om aan te duiden, dat er wel een scheiding is tusschen de vier eerste en de acht volgende lettergrepen van elk couplet, maar niet zoo groot als die tusschen twee regels, en dat de eerste regel twaalf lettergrepen bevat, en uit twee helften bestaan.

Bij mijn omgang met Javanen is mij gebleken, dat er omtrent de regels van de zangwijze *poetjoeng* verschillende meeningen bestaan. Er zijn zelfs die zoo ver gaan, dat zij het voor een onvergeeflijke fout, voor domheid houden, als men in een versmaat regels van niet meer dan vier lettergrepen aanneemt. Zij willen wel één langen regel, zoo als de nu besprokene, in twee helften verdeelen, en deze dan door een *pankat* scheiden. Tot hen behoorde zeker de afschrijver van C. De wijze waarop men deze coupletten zingt, laat werkelijk een pauze toe na de vier eerste lettergrepen, doch dit is ook het geval na de vier eerste lettergrepen van den laatsten regel der coupletten in deze zangwijze, en niemand denkt er aan daar een scheidingsteeken te plaatsen, of de vierde lettergreep een bepaalden klinker te geven.

Dit zij genoeg, om den waarschijnlijken oorsprong van de andere lezingen in C, ook in de volgende coupletten, te verklaren.

8. 1 en 2. In C: [illegible] 3.— 9, 2. Ontbreekt in B*b*.

10. 1 en 2. In C: [illegible]

11. 1. In C: [illegible]

12. 1 en 2. In C: [illegible]

13. 6. In C: [illegible]

14. 1 en 2. In C: [illegible]

15. 1. In C: [illegible]

16. 1. In C: [illegible]

17. 1 en 2. In C: [illegible]

18. 1. In C: [illegible]

19. 1 en 2. In C: [illegible] 5. In C: [illegible]

20. 1. In C: [illegible]

21. 1 en 2. In C: [illegible] 2—22. 1. Ontbreekt in B*a*.

22. 1 en 2. In A: [illegible] in C: [illegible]

23. 1 en 2. In C: [illegible]

24. 1 en 2. In C: [illegible]

25. 1—3. In C: [illegible]

26. 1. In C: [illegible]

27. 1. In C: [illegible] 2—28. 1. Ontbreekt in C.

28. 5. In C: [illegible]

30. 1 en 2. In C: [illegible]

31. 1 en 2. In C: [illegible]

32. 1. In C: [illegible]

33. 1 en 2. In C: [illegible]

34. 1 en 2. In C: [illegible] 4. In C: [illegible]

35. 1 en 2. In C: [illegible] 4. In C: [illegible]

36. 1. In C: [illegible] 2. In A: [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1. In B: [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1. In B: [illegible] 2. In B: [illegible]

[illegible]

[illegible] 1. In C: [illegible] 4. In C: [illegible]

[illegible] 1. In C: [illegible] 4. In C: [illegible] 3. Inbreiz in Ba.

[illegible] 1. In C: [illegible] 4. In C: [illegible]

[illegible] 1. In C: [illegible] 4. In C: [illegible] 3. In C: [illegible]

[illegible] 1 en 2. In C: [illegible]

[illegible] 1 en 2. In C: [illegible] 3. In Ba en b: [illegible]

[illegible] 1. In C: [illegible]

[illegible] 1. In C: [illegible]

[illegible] 1 en 2. In C: [illegible] 2. In A: [illegible] 5. In Ba: [illegible] in C: [illegible] Hier heeft C een nieuw couplet ingevoegd. Het luidt aldus: [illegible]

[illegible] 1 en 2. In C: [illegible]

[illegible] b. In Ba: [illegible]

[illegible] 1. In C: [illegible]

[illegible] 1. In C: [illegible] 5. In Bb: [illegible]

70. 1. In C: [illegible] 3. In B*a*: [illegible]

71. 1—3. In C: [illegible]

72. 1. In C: [illegible]

73. 5. In C: [illegible]

74. 1. In C: [illegible] 4. In C: [illegible]

75. 1 en 2. In C: [illegible] 3. In C: [illegible]

76. 1. In C: [illegible] 2. In B*b*: [illegible] 4. In B*b*: [illegible]

77. 1 en 2. In C: [illegible]

78. 1 en 2. In C: [illegible] 3. In B*b*: [illegible] in C: [illegible]

79. 1—5. In C: [illegible]

80. 1. In C: [illegible]

81. 1. In C: [illegible] 2. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible]

82. 1. In C: [illegible]

83. 5. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible] in C: [illegible]

84. 1. In C: [illegible] 4. In C: [illegible]

85. 1 en 2. In C: [illegible]

86. 1 en 2. In C: [illegible] 5. In A en C: [illegible]

87. 2. In B*b*: [illegible]

88. 1 en 2. In C: [illegible]

89. 1 en 2. In C. [illegible]

90. 1 en 2. In C: [illegible]

91. 1. In C: [illegible]

92. 1. In C: [illegible]

93. 1 en 2. In C: [illegible]

94. 1. In C: [illegible] 5. In C: [illegible]

95. 1—4. In C: [illegible] 3. In A: [illegible]

96. 1. In C: [illegible]

97. 1 en 2. In C: [illegible]

98. 1 en 2. In C: [illegible] 5. In C: [illegible]

100. 1 en 2. In C: [illegible] 2. In A: [illegible]

101. 1. In C: [illegible]

103. 1. In C: [illegible]

104. 1. In C: [illegible]

105. 1. In C: [illegible]

106. 3.—107. 2. Ontbreekt in B*a*. 5. In A, B*b* en C: [illegible] Het woord [illegible] is mij onbekend; [illegible] of [illegible] zou hier geen zin geven.

107. 1—3. In C: [illegible]

108. 1 en 2. In C: [illegible] 3. In B*a*: [illegible]

109. 1. In C: [illegible] 3. In B*a*: [illegible]

110. 1 en 2. In C: [illegible] 2. In B*a*: [illegible] 5. In C: [illegible]

111. 1. In C: [illegible]

112. 1 en 2. In C: [illegible]

113. 1. In C: [illegible]

114. 1. In C: [illegible]

116. 1. In B: [illegible] 2. In A: [illegible] in B*a*: [illegible] in C: [illegible] 3. In A en C: [illegible] 4. In C: [illegible] 5. In A: [illegible] in B*a* en *b*: [illegible]

117. 1 en 2. In C: [illegible]

119. 1. In C: [illegible]

120. 1. In C: [illegible] 3. In C: [illegible] 5. In B*b*: [illegible]

121. 1. In C: [illegible]

122. 1 en 2. In C: [illegible]

123. 1. In C: [illegible] 4. In C: [illegible]

124. 1. In C: [illegible].

125. 1. In C: [illegible]

126. 1. In C: [illegible] 4. In B*a* en *b*: [illegible]

127. 1. In B*a* en *b*: [illegible] in C: [illegible]

129. 1. In C: [illegible]

130. 1—5. Ontbreekt in C. 4. In B*a*: [illegible]

131. 1 en 2. In B*a* en *b*: [illegible] in C: [illegible] 4. In B*a* en *b*: [illegible]

132. 1 en 2. In C: [illegible]

133. 3. In B*a*: [illegible] 5. In B*a* en *b*: [illegible]

134. 1 en 2. In C: [illegible]

135. 1 en 2. In C: [illegible] 5. In B*b* en C: [illegible] in C: [illegible]

136. 1 en 2. In C: [illegible]

137. 1. In B*b*: [illegible] in C: [illegible] 5. In B*a* en *b*: [illegible]

138. 5. In B*a* en *b*: [illegible]

139. 1. In C: [illegible]

140. 1. In C: [illegible] 2. In B*b*: [illegible] 5. In B*a* en *b*: [illegible]

141. 1 en 2. In C: [illegible]

142. 1—3. In C: [illegible]

143. 1 en 2. In C: [illegible] 4. In B*b*: [illegible]

144. 1. In C: [illegible]

145. 2. In B*a* en *b*: [illegible] 5. In B*a* en *b*: [illegible]

146. 1. In C: [illegible] 3. In B*a* en *b*: [illegible] 4. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible] in C: [illegible]

147. 1 en 2. In C: [illegible] 3. In B*a*: [illegible] in B*b* en C: [illegible] 4. In B*a*, B*b* en C: [illegible]

148. 1. In C: [illegible] 2. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible]

ᠰᠢᠯᠤᠨᠤᠭᠤᠷᠪᠠᠨᠳᠤᠨᠤᠭᠠᠨᠠ᠃

149. 1. In B*a*: ᠣᠣᠨᠠᠰᠢᠨᠳᠤᠷ᠃ in C: ᠣᠣᠰᠢᠯᠢᠭᠠᠰ᠃ 4. In B*a* en *b*: ᠠᠭᠤᠯᠠᠰᠤᠨᠤᠭᠤᠷᠠᠰᠢᠯᠢᠨᠳᠤ᠃

150. 1. In C: ᠰᠢᠨᠤᠭᠠᠰᠢᠰᠢᠷ᠃

151. 1. In B*a* en *b*: ᠣᠣᠯᠠᠨᠤᠭᠤᠨᠤᠭᠤᠷ᠃ in C: ᠰᠢᠭᠤᠯᠠᠰᠢᠨᠠᠭᠠ᠃ 2. In B*a* en *b*: ᠠᠭᠤᠯᠠᠨᠠᠭᠠᠨᠠᠷ᠃

152. 1. In A: ᠣᠣᠰᠢᠨᠳᠤᠨᠤᠭᠤ᠃ in C: ᠣᠣᠰᠢᠯᠠᠨᠠᠰᠢᠨᠳᠤ᠃ 5. In C: ᠬᠤᠪᠢᠭᠤᠨᠤᠭᠤ᠃

153. 1. In C: ᠳᠠᠭᠤᠰᠢᠨ᠃ 5. In B*a*: ᠣᠣᠳᠤᠯᠠᠨᠠᠭᠤᠭᠤᠯᠠᠭᠤᠨᠤᠭᠤᠨ᠃ in C: ᠣᠣᠳᠤᠰᠢᠨᠳᠠᠭᠠᠭᠤᠯᠠᠭᠤᠨᠤᠭᠤᠨ᠃

154. 1. In C: ᠣᠣᠷᠠᠭᠠᠭᠤᠭᠤᠨ᠃ 2. In B*a*, B*b* en C: ᠰᠢᠨᠠᠯᠠᠭᠤᠰᠢᠯᠠᠭᠤᠨᠤᠭᠤᠷ᠃

155. 4. In B*a*: ᠬᠤᠭᠤᠯᠤᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠭᠤᠯᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨᠤᠭᠤᠨ᠃ in B*b*: ᠬᠤᠯᠤᠭᠤᠯᠠᠰᠢᠨᠠᠭᠤᠨᠤᠭᠤᠨ᠃

156. 1 en 2. In C: ᠣᠣᠰᠢᠨᠳᠤᠨᠤᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠠᠭᠤᠯᠠᠭᠤᠨᠤᠭᠤᠨ᠃

157. 1 en 2. In C: ᠰᠢᠯᠢᠭᠤᠭᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠭᠤᠯᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨᠤᠭᠤᠨᠤᠭᠤᠨᠤ

[illegible]

179. 1. In C: [illegible] 2. In A: [illegible] in B*a*: [illegible]

180. 1. In C: [illegible] 2. In B*b*: [illegible] 3. In C: [illegible]

182. 2. In C: [illegible] 4. In B*a*: [illegible]

183. 2. In B*a* en *b*: [illegible]

184. 1. In C: [illegible]

186. 1 en 2. In C: [illegible] 2. In B*a* en *b*: [illegible] in C: [illegible]

187. 1. In C: [illegible] 5. In B*b*: [illegible] later veranderd in [illegible]

188. 1 en 2. In C: [illegible]

190. 1. In C: [illegible] 2. In B*a* en *b*: [illegible]

192. 1 en 2. In C: [illegible]

193. 1. In C: [illegible] 5. In B*b* en C: [illegible]

194. 1 en 2. In C: [illegible] 4. In C: [illegible]

195. 1. In C: [illegible] 2. In A en B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible] 4. In B*a* en *b*: [illegible]

196. 8. In B*a* en *b*: [illegible] in C: [illegible] 3. In B*a*: [illegible]

Achtste zang (Pankoer).

2. 5. In C: [illegible] 6. In B*a*: [illegible] In B*b*: [illegible] 7. In A: [illegible]

3. 3. In B*a* en *b*: [illegible] 5. In B*a* en *b*: [illegible]

4. 2. In B*a* en *b*: [illegible] 4. In B*a*: [illegible]

5. 5. In B*b*: [illegible]

7. 7. In B*a*: [illegible]

8. 2. In C: [illegible] 5. in B*b*: [illegible]

9. 1 en 2. In A, B*a* en *b*: [illegible] 5. In C: [illegible]

10. 6. In B*a* en *b*: [illegible] 7. In B*a* en *b*: [illegible]

11. 3. In B*a* en *b*: [illegible] 5. In B*a* en *b*: [illegible] 7. In B*a* en *b*: [illegible]

12. 3. In B*a* en *b*: [illegible] 6. In B*a* en *b*: [illegible]

13. 3. in B*a*: [illegible] 7. In A: [illegible]

17. 4. in B*a*: [illegible]

18. 2. in B*a* en *b*: [illegible] 3. In B*a* en *b*: [illegible] in C: [illegible]
5. in B*b*: [illegible]

19. 1. In B*a* en *b*: [illegible] 2. In B*a* en *b*: [illegible]

21. 3. In B*b*: [illegible]

23. 2. In B*a* en *b*: [illegible] 5. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible]

26. 1. In B*b* en C: [illegible]

28. 6. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible]

30. 2. In A en C: [illegible] 6. In B*a* en *b*: [illegible]

33. 2. In C: [illegible] 3. In C: [illegible]

Negende zang (Sinom).

1. 3. In B*a* en *b*: [illegible] 5. In A en C: [illegible]

2. 5. In B*a* en *b*: [illegible]

3. 2—4. In B*a*: [illegible] Daar er twee regels te kort kwamen, zijn deze door eene andere hand op de kant aldus aangevuld: [illegible]

5. 1. In C: [illegible]

6. 8. In B*a* en *b*: [illegible]

7. 3. In B*a* en *b*: [illegible]

8. 1. In B*a*: [illegible] later door een ander

aldus veranderd: [illegible] 8. In C: [illegible] 9. In Ba en b: [illegible]

9. 3. In Ba en b: [illegible]

10. 3. In Ba en b: [illegible] in C: [illegible]

12. 1. In A: [illegible] 2—5. In C: [illegible] 6. In A, Ba en b: [illegible] 9. In Ba en b: [illegible]

13. 3. In Ba en b: [illegible] 6. In Ba en b: [illegible] 7. In Ba en b: [illegible]

14. 6. In Ba en b: [illegible]

15. 2. In Ba: [illegible] 6. In Ba: [illegible]

17. 4. In Ba en b: [illegible]

Na het 18e en vóór het 19e couplet vindt men in C drie coupletten, die aldus luiden: [illegible]

Deze drie coupletten behooren niet tot het gedicht, en komen dan ook maar in één handschrift voor. Zij zijn afkomstig van den persoon, die het handschift geschreven heeft, dat door den schrijver van C gecopiëerd is. Mogelijk had deze het werk in twee boekdeelen van ongeveer den zelfden omvang geschreven, en plaatste hij deze coupletten in 't begin van het tweede boekdeel. De hier vermelde tijd: 's morgens om 7 uur op dinsdag in de woekoe *goemrĕg*, op den 23en *Rabingoelawal* of *Moeloed* van 't wiendoejaar *Djimawal* (naar de Javaansche jaartelling 1773) duidt dan den tijd aan, waarop de afschrijver van 't handschrift het 2e deel van zijn werk begon. Deze datum komt overeen met dinsdag den eersten April 1845. De tijdsopgave in het derde couplet is mij duister,

want hoe hier sprake kan zijn van 't jaar 1691 van de Mohammedaansche jaartelling, weet ik niet te verklaren.

19. 1 en 2. In C: [illegible] 4. In C: [illegible]

21. 6. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible] in C: [illegible]

22. 3—6. In C: [illegible]

23. 6. In C: [illegible] 7—9. In D: [illegible]

24. 1. In C: [illegible]

25. 1. In B*a* en *b*: [illegible] 8. In C: [illegible] 9. In C: [illegible]

26. 2. In B*a* en *b*: [illegible] 5. In A, B*a* en *b*: [illegible]

27. 4. In B*a* en *b*: [illegible] 9. In B*a*: [illegible] in C: [illegible]

28. 4. In B*a* en *b*: [illegible]

30. 1. In B*a*: [illegible]

31. 6. In B*a* en *b*: [illegible]

33. 7. In B*a* en *b*: [illegible]

34. 9. In B*a* en *b*: [illegible]

36. 2. In C: [illegible]

37. 9. In B*a* en *b*: [illegible]

38. 5. In C: [illegible] 6. In B*a* en *b*: [illegible] in D: [illegible]

39. 3. In A en C: [illegible]

40. 9. In B*a* en *b*: [illegible]

42. 6. In B*a* en *b*: [illegible]

46. 2. In B*a* en *b*: [illegible] 6. In C: [illegible]

47. 9. In B*a* en *b*: [illegible]

49. 3. In B*a*: [illegible]

50. 1—5 ontbreekt in B*a* en *b*:

51. 1. In C: [illegible]

53. 7. In B*a*: [illegible] 9. In B*a*: [illegible]

in C: [illegible]

54. 4. In B*a* en *b*: [illegible] 6. In B*b*: [illegible]

57. 2. In C: [illegible]

61. 2. In B*a* en *b*: [illegible]

62. 4. In A en C: [illegible] 9. In B*a* en *b*: [illegible]

64. 7. In D: [illegible] 9. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible]

Tiende zang (Asmaradana).

1. 1. In B*a*: [illegible] 5. In C: [illegible]
7. In C: [illegible]

2. 1. In B*a* en *b*: [illegible] 4. In A en C: [illegible] in B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible]

4. 3. In A, B*a* en *b*: [illegible]

5. 1. In A: [illegible]

8.—16. Ontbreekt in B*b*.

9. 1. In B*a*: [illegible]

11. 2. In B*a*: [illegible] 4. In B*a*: [illegible]

12. 1. In C: [illegible] 2. In B*a*: [illegible]

13. 1. In C: [illegible] 7. In B*a*: [illegible]

14. 3. In B*a*: [illegible] 5. In B*a*: [illegible] 6. In B*a*: [illegible]

15. 7. In B*a*: [illegible]

16. 7. In B*a*: [illegible] Hierop volgt in B*a* een couplet, dat men in de andere handschriften niet vindt. Het is van den volgenden inhoud: [illegible]

Dit couplet is zeker niet afkomstig van den persoon, die het handschrift B*a* schreef, maar van een vroegeren afschrijver. Ik stel mij de zaak aldus voor. Een vroegere afschrijver had in den laatsten regel van het 16e couplet bij vergissing in plaats van [illegible] zooals A en C hebben, het woord [illegible] geschreven,

Toen hij echter later het handschrift overlas, bemerkte hij, dat het woord (mangkjoeng), waarmede de volgende zangwijze *pankoer* moest aangeduid worden, gemist werd. Hij, of zijn voorganger, had dus een fout gemaakt, en daar hij het origineel niet meer bezat, trachtte hij de fout te herstellen door 't invoegen van een nieuw couplet, dat hier wel is waar geen goeden zin heeft, maar aan zijn doel beantwoordde, omdat de woorden mjamingan, die eveneens de zangwijze *pankoer* aanduiden, in den laatsten regel voorkomen. Zóó zijn de afschrijvers van eene kleine fout in eene grootere vervallen.

Elfde zang (Pankoer).

Ontbreekt in B*b*.

3. 1. In C: [illegible] 7. In B*a*: [illegible]

4. 2. In B*a*: [illegible]

7. 5. In B*a*: [illegible]

8. 2. In B*a*: [illegible]

9. 2. in B*a*: [illegible] 3. in B*a*: [illegible]

10. 6. In C: [illegible]

12. 2. In C: [illegible]

13. 7. In B*a*: [illegible]

15. 3. In C: [illegible]

16. 5. In C: [illegible]

17. 5. In B*a*: [illegible] in C: [illegible] 7. In C: [illegible]

18. 5. In C: [illegible]

19. 5. In B*a*: [illegible]

20. 3. In B*a*: [illegible] 4. In B*a* en C: [illegible]

23. 2. In A en C: [illegible]

24. 3. In B*a*: [illegible]

26. 2. In B*a*: [illegible]

27. 2. In C: [illegible]

29. 2. In C: [illegible]

30. 4. In C: [illegible]

31. 1. In B*a*: [illegible]

32. 2. In A en B*a*: [illegible]

35. 3. In A en B*a*: [illegible]

Twaalfde zang (Dandanggoela).

Ontbreekt in B*b*.

2. 10. In A en C: [illegible]

3. 6. In A: [illegible] 7. In A en C: [illegible]

4. 5. In A: [illegible] in B*a* en C: [illegible]

5. 10. In B*a*: [illegible]

6. 8, 9. In B*a*: [illegible]

7. 2. In B*a*: [illegible]

8. 3. In B*a*: [illegible]

10. 8. In C: [illegible]

18. 4. In B*a*: [illegible]

19. 5. In C: [illegible] 8. In A: [illegible]

23. 1. in B*a*: [illegible] in C: [illegible] 9. In B*a*: [illegible]

24. 3. In B*a*: [illegible] 5. In B*a*: [illegible]

25. 10. In C: [illegible]

26. 5 en 6. In A en C: [illegible]

28. 9. In B*a*: [illegible]

29. 7. In B*a* en C: [illegible] 10. In B*a*: [illegible]

30. 5. In B*a*: [illegible]

Dertiende zang (Sinom).

Ontbreekt in B*b*. van 1—17.

1. 3. In B*a*: [illegible]

2. 2. In A en C: [illegible]

3. 3. In B*a*: [illegible] in C: [illegible]

4. 6. In C: [illegible] 9. In B*a*: [illegible]

6. 5. In B*a*: ꩍꩍꩍꩍ

5. 1. In C: [illegible]

6. 1. In C: [illegible]

7. 1. In C: [illegible]

8. 1. In C: [illegible]

9. 1. In C: [illegible] 5. In B*a* en *b*: [illegible]

10. 2. In A en C: [illegible] 4. In C: [illegible]
5. In C: [illegible]

11. 1 en 2. In C: [illegible] 4. In B*a* en *b*: [illegible] in C: [illegible] 5. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible] in C: [illegible]

12. 1 en 2. In B*a* en *b*: [illegible] in C: [illegible]

13. 1 en 2. In C: [illegible]

14. 1 en 2. In B*a* en *b*: [illegible] in C: [illegible] 3.—15. 2. ontbreekt in B*a* en *b*.

15. 1 en 2. In C: [illegible]

16. 1. In C: [illegible] 1 en 2. In B*a* en *b*: [illegible] 5. In B*a*: [illegible]

17. 1. In C: [illegible]

18. 1 en 2. In C: [illegible]

19. 1 en 2. In C: [illegible] 5. In B*a*: [illegible]

20. 1. In C: [illegible]

21. 1. In C: [illegible]

22. 1 en 2. In C: [illegible]

23. 1. In C: [illegible]

24. 1 en 2. In C: [illegible] 2. In B*a* en *b*: [illegible] 4. In B*a* en *b*: [illegible]

25. 1 en 2. In C: [illegible] 3. In B*a* en *b* en C: [illegible]

26. 3. In B*a*: [illegible] 4. In B*b*: [illegible] 5. In B*a* en *b*: [illegible]

27. 1. In C: [illegible]

28. 1. In C: [illegible] 2. In B*a* en *b*: [illegible] 5.—**29.** 4. Ontbreekt in B*a*.

29. 1. In C: [illegible] 3. In A: [illegible] 5. In B*a*: [illegible]

30. 1 en 2. In C: [illegible]

31. 1 en 2. In C: [illegible]

32. 1. In C: [illegible] 5. In A: [illegible]

33. 1. In C: [illegible] 2. In B*a*: [illegible] 3. In C: [illegible]

35. 3. In B*a* en *b*: [illegible] 5. In B*a*: [illegible]

36. 1. In C: [illegible] 5. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible]

37. 1. In C: [illegible]

39. 1. In C: [illegible] 2. In A, B*a* en *b*: [illegible] in C: [illegible] Ik heb gemeend eene kleine wijziging in den tekst te moeten maken, ten einde eene onkiescheid te vermijden. 5. In B*a*: [illegible] in B*b* en C: [illegible]

40. 1 en 2. In C: [illegible] 3. In B*a* en *b*: [illegible]

41. 1. In C: [illegible] 3. In B*a* en *b*: [illegible]

42. 1. In C: [illegible]

43. 1. In C: [illegible]

44. 1 en 2. In C: [illegible]

45. 1. In C: [illegible]

Vijftiende zang (Pankoer).

1. 5. in B*a*: [illegible]

3. 2. In B*b*: [illegible] 7. In A en C: [illegible]

5. 3. In B*a* en *b*: [illegible] 4—7. In C: [illegible] 7. In A: [illegible]

6. 1. In C: [illegible] 6. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible] 7. In B*a*: [illegible] in B*b*: [illegible]

[illegible]

8. 1. In Ba en b: [illegible] in C: [illegible]

10. 1. In Ba en b: [illegible]

12. 5. In Ba en b: [illegible] 6. In C: [illegible]

13. 7. In Ba en b: [illegible]

14. 1. In C: [illegible] 2. In C: [illegible] 5. In C: [illegible]

17. 5. In Ba en b: [illegible] 7. In A: [illegible]

21. 2. In C: [illegible] 5. In A: [illegible] 6. In A en C: [illegible]

26. 7. In Ba en b: [illegible]

28. 2. In Ba en b: [illegible]

30. 3. In Ba: [illegible]

34. 4. In Ba en b: [illegible]

36. 2. In Ba: [illegible] 6. In Ba en b: [illegible] in C: [illegible]

37. 3. In Ba en b: [illegible]

38. 2. In A en C: [illegible]

42. 1. In Ba en b: [illegible]

43. 6. In Ba en b: [illegible]

44. 1. In Ba en b: [illegible]

45. 1. In Ba en b: [illegible] 6. In Ba en b: [illegible]

47. 2. In Ba: [illegible]

Zestiende zang. (Gamboeh).

Ontbreekt in Bb:

4. 3. in Ba: [illegible]

6. 1—5 ontbreekt in Ba.

7. 6. In Ba: [illegible]

8. 5. In Ba: [illegible]

10. 4. In Ba: [illegible]

15. 3. In C: [illegible]

16. 2. In A: [illegible]

19. 3. In B*a*: [illegible] in C: [illegible]

24. 3. In C: [illegible]

25. 1. In B*a*: [illegible] 2. In B*a*: [illegible]
5. In C: [illegible]

27. 2. In C: [illegible]

28. 2. In C: [illegible] 3. In C: [illegible]

35. 1. In A: [illegible]

36. 5. In B*a*: [illegible]

37. 3. In C: [illegible]

39. 1.—43. 5. ontbreekt in B*a*.

44. 3. In A: [illegible]

45. 3. In B*a*: [illegible] 4.—46. 3. ontbreekt in B*a*.

46. 5. In A: [illegible]

50. 1—5 ontbreekt in B*a*.

51. 3. In B*a*: [illegible] in C: [illegible]

55. 3. In C: [illegible]

Zeventiende zang (Doerma).

Ontbreekt in B*b*.

3. 3. In B*a*: [illegible] in C: [illegible]

4. 4. In B*a*: [illegible]

7. 7. In A: [illegible]

10. 7. In B*a*: [illegible]

11. 3. In C: [illegible]

13. 3. In B*a*: [illegible] 4. In C: [illegible]

14. 7. In A: [illegible] in B*a*: [illegible]

15. 7. In B*a*: [illegible]

18. 3. In C: [illegible]

20. 1. In B*a*: [illegible]

21. 1. In A: [illegible]

21. 1—7 ontbreekt in B*a*.

22. 1. in B*a*: [illegible]

24. 1. In A: [illegible]

26. 3. In C: [illegible] 4. In C: [illegible]

27. 5. In Ba: [illegible]

30. 6. In Ba: [illegible]

31. 4. In C: [illegible]

35. 1. In C: [illegible]

36. 3 en 4. In C: [illegible]

37. 1—7 ontbreekt in C.

38. 3. In Ba en C: [illegible]

41. 7. In Ba: [illegible]

42. 1. In C: [illegible] 4. In Ba: [illegible] in C: [illegible]

43. 3. In Ba: [illegible] in C: [illegible]

44. 7. In Ba: [illegible]

45. 1. In A: [illegible] in Ba: [illegible] in C: [illegible] 6. In C: [illegible]

47. 6. In C: [illegible] 7. In Ba: [illegible]

48. 7. In C: [illegible]

49. 1. In Ba: [illegible]

50. 3. In A en Bb: [illegible] in C: [illegible]

56. 3. In Ba: [illegible]

57. 4.—58. 3. ontbreekt in A.

57. 5—7. In Ba vindt men hiervoor alleen: [illegible] Een ander, ziende dat er twee versregels ontbraken, heeft de fout willen herstellen door er aan de kant bij te schrijven: [illegible]

58. 5 en 6. In C: [illegible] De afschrij- van A heeft zich waarschijnlijk geërgerd aan de verwarde telling, en daarom misschien een couplet weggelaten, hoewel men het om 't verband moeilijk missen kan. 6. In Bb: [illegible]

60. 1. In A: [illegible]

62. 7. In A: [illegible]

63. 4. In Ba: [illegible] in C: [illegible] 5 en 6. In C: [illegible]

64. 1 en 2. In C: [illegible]

4. In C: [illegible]

65. 5. In C: [illegible]

Achttiende zang (Mĕgatroeh).

Ontbreekt in Bb.

5. 1. In A, Ba en C: [illegible]

6. 2. In A, Ba en C: [illegible] Ik heb dit onkiesche scheldwoord door een ander, zeer gewoon scheldwoord vervangen.

7. 3. In Ba: [illegible]

8. 5. In C: [illegible]

9. 5. In C: [illegible]

10. 3 en 4. In C: [illegible]

12. 1. In Ba: [illegible] in C: [illegible] 4. In C: [illegible] 5. In A: [illegible]

14. 3. In A: [illegible]

20. 1. In Ba: [illegible]

22. 4. In C: [illegible]

23. 7. In C: [illegible]

Negentiende zang (Dandanggoela.)

Ontbreekt in Bb.

1. 2. In C: [illegible] 1. In C: [illegible] 8. In Ba: [illegible] 9. In Ba: [illegible]

2. 1. In C: [illegible]

3. 8. In Ba: [illegible] 9. In A: [illegible] in C: [illegible] 10. In Ba: [illegible]

4. 1. In Ba: [illegible] 3. In Ba: [illegible] 4. In Ba: [illegible] 9. In Ba: [illegible]

5. 4. In Ba: [illegible] 6 en 7. In Ba: [illegible]

6. 10. In C: [illegible]

8. 5—7. In **C**: [illegible]

9. 1—3. In **Ba**: [illegible]

10. 1. In **Ba**: [illegible] 9. In **Ba**: [illegible]

11. 1. In **Ba**: [illegible] 2. In **Ba**: [illegible]

15. 2. In **A**: [illegible]

15. 8. In **A** en **C**: [illegible] 9. In **Bb**: [illegible]

17. 2 en 6. In **Ba**: [illegible] 10. In **B**: [illegible]

18. 1. In **Ba**: [illegible] 2. In **A**: [illegible] in **C**: [illegible]

Twintigste zang (Poetjoeng).

Ontbreekt in Bb.

1. 1 en 2. In **C**: [illegible] Zie aanteekening bij de zevende zang het 6e couplet. 5. In **Ba**: [illegible]

2. 1 en 2. In **C**: [illegible]

3. 1. In **C**: [illegible]

4. 1 en 2. In **C**: [illegible]

5. 1. In **C**: [illegible] 1 en 2. In **Ba**: [illegible]

6. 1. In **C**: [illegible]

8. 1 en 2. In **C**: [illegible]

9. 1 en 2. In **C**: [illegible] 5. In **Ba**: [illegible]

10. 1. In **C**: [illegible]

11. 1 en 2. In **C**: [illegible]

12. 5.—13. 4. Ontbreekt in **Ba**.

13. 1. In **C**: [illegible]

15. 1 en 2. In **C**: [illegible]

16. 1. In **C**: [illegible]

17. 1. In **C**: [illegible]

18. 1 en 2. In **C**: [illegible]

19. 1. In **C**: [illegible]

48. 1. In C: [illegible]

49. 1—5 ontbreekt in Ba. 1. In C: [illegible]

50. 1. In C: [illegible] 2. In A: [illegible] 4. In Ba: [illegible]

51. 1. In C: [illegible] 1 en 2. In Ba: [illegible] 5. In Ba: [illegible]

53. 1. In C: [illegible]

54. 1. In C: [illegible] 5. In C: [illegible]

55. 1. In C: [illegible]

56. 1. In C: [illegible]

57. 1. In C: [illegible]

58. 2. In Ba: [illegible]

59. 4. In C: [illegible]

60. 1. In C: [illegible]

61. 1. In C: [illegible]

62. 1. In C: [illegible]

63. 1 en 2. In C: [illegible] 5. In Ba: [illegible]

64. 1. In C: [illegible]

65. 1. In Ba: [illegible] in C: [illegible] 5. In Ba: [illegible]

66. 1. In C: [illegible] 2. In Ba: [illegible]

67. 1. In C: [illegible]

68. 1. In C: [illegible] 5. In Ba: [illegible]

69. 1. In C: [illegible]

70. 1—3. In C: [illegible]

71. 1. In C: [illegible] 5. In C: [illegible]

72. 1. In C: [illegible]

73. 1. In C: [illegible] 2. In Ba: [illegible]

76. 1 en 2. In C: [illegible]

77. 1 en 2. In C: [illegible]

78. 1. In C: [illegible] 3. In C: [illegible]

79. 1. In Ba en C: [illegible]

80. 1. In C: [illegible] 5. In A: [illegible] in Ba: [illegible]

82. 1 en 2. In C: [illegible]

83. 1. In C: [illegible] 3. In Ba: [illegible]

85. 5. In Ba: [illegible]

86. 5. In Ba: [illegible]

87. 1 en 2. In C: [illegible]

88. 1. In C: [illegible]

89. 1. In C: [illegible]

90. 1. In C: [illegible] 4 en 5. In Ba: [illegible]

92. 1. In C: [illegible]

94. 1 en 2. In C: [illegible] 3. In Ba: [illegible]

95. 1. In C: [illegible] 3—96. 2. ontbreekt in C.

96. 3. In C: [illegible]

97. 1. In C: [illegible]

98. 1 en 2. In C: [illegible]

99. 1. In C: [illegible] 5. In Ba: [illegible]

100. 1 en 2. In C: [illegible]

103. 1 en 2. In C: [illegible]

Een-en-twintigste zang (Pankoer).

Ontbreekt in Ba.

3. 5. Ontbreekt in Ba.

4. 5. In Ba: [illegible] in C: [illegible]

7. 1. in Ba: [illegible]

8. 1. in Ba: [illegible] in C: [illegible]

9. 2. In Ba: [illegible] 3—5. In Ba: [illegible]

12. 3. In Ba: [illegible] 4. In A en C: [illegible] in B: [illegible]

13—25. ontbreekt in C.

13. 4 en 5. ontbreekt in A, eene vergissing, ontstaan door dat de 3e en 5e regel met hetzelfde woord eindigt.

15. 4. In Ba: [illegible] 6. In Ba: [illegible]

16. 3. In Ba: [illegible] 6 en 7. In A en Ba. [illegible]

[illegible] Daar deze woorden zeer onkiesch zijn, heb ik ze een weinig veranderd.

20. 4. In B*a*: [illegible]

23. 6. In B*a*: [illegible]

25. 2. In B*a*: [illegible]

26. 3. In B*a*: [illegible]

27. 1. In A: [illegible] 4—6. In C: [illegible]

28. 6 en 7. In B*a*: [illegible] 7. In C: [illegible]

29. 2. In B*a*: [illegible]

31. 2. In B*a*: [illegible] 3. In B*a*: [illegible]

35. 4. In B*a*: [illegible]

36. 7. In B*a*: [illegible] in C: [illegible]

39. 5 en 6. In B*a*: [illegible]

41. 6. In B*a*: [illegible] in C: [illegible]

TWEE-EN-TWINTIGSTE ZANG (Gamboeh).

Ontbreekt in B*b* en na het 3e couplet in C:

2. 2. In C: [illegible]

4. 5. In B*a*: [illegible]

9. 5. In A: [illegible]

11. 1. In B*a*: [illegible]

15. 4. In A: [illegible]

17. 3. In B*a*: [illegible]

18. 4. In B*a*: [illegible] 5. In A: [illegible] in B*a*: [illegible]

23. 3. In A: [illegible] in B*a*: [illegible]

25. 3. In B*a*: [illegible]

33. 2. In A: [illegible]

34. 4.—**35.** 5. ontbreekt in B*a*.

37. 2. In B*a*: [illegible]

38. Op dit couplet volgt in de handschriften een couplet, dat om het verband zeer goed kan gemist worden. Ik heb het niet in den

tekst opgenomen, omdat het mij te onkiesch voorkwam. Het luidt aldus: [illegible]

40. 4. In B*a*: [illegible]

43. 2. In B*a*: [illegible]

45. 2. In A: [illegible] in B*a*: [illegible]

48. 2. In B*a*: [illegible]

50. 2. In B*a*: [illegible]

52. 6. In B*a*: [illegible]

53. 3. In B*a*: [illegible]

56. 3. In A: [illegible]

60. 1. In B*a*: [illegible]

70. 1. In A: [illegible]

Na het 71e couplet volgen in A nog vier coupletten, die aldus luiden: [illegible]

Dit toevoegsel behoort niet tot het werk zelf, maar is afkomstig van den afschrijver van A. Hij deelt daarin zijn naam mede en den tijd, waarop hij het handschrift voltooid heeft, nl. op donderdag kliwon, den 20en *Djoemadilakir* van 't windoejaar *Djimawal* 1773, dat is, naar onze tijdrekening: op donderdag, den 20en Juni 1845.

OVERZICHT VAN DEN INHOUD.

Inleiding . . . . . Zang 1. 1—6.

1e verhaal. Drie ontmoetingen van een kantjil met een tijger . . . . . „ 1. 6—2. 50.

2e verhaal. De kantjil in een katjangveld gevangen genomen, en door zijne slimheid van den dood gered . . . . . „ 3. 1—4. 5.

3e verhaal. De kantjil gaat met andere dieren op de vischvangst en doodt een Boeta . . „ 4. 6—5. 16.

4e verhaal. De kantjil steekt met behulp van schildpadden een rivier over . . . . . „ 5. 16—40.

5e verhaal. De kantjil in gevaar gebracht door een schildpad, maar gered . . . . . „ 5. 40—57.

6e verhaal. Wedloop tusschen de kantjil en een huisjesslak. . . . . „ 5. 58—96.

7e verhaal. De kantjil uit een put gered . . „ 6. 1—12.

8e verhaal. Een reebok trapt het jong van een otter dood. De krab, die daartoe aanleiding gaf, wordt gestraft . . . . . „ 7. 1—105.

9e verhaal. Ongelukkig uiteinde van een aap, die een tijger tot vijandschap tegen een buffel aanzet . . . . . „ 7. 105—9. 18.

10e verhaal. De reebok redt een nest jonge vogels uit levensgevaar en deze redden weder den reebok . . . . . „ 9. 19—64.

11e verhaal. De ondankbare krokodil . . . . „ 10. 1—15. 8.

12e verhaal. Een nest jonge vogels door den reebok gered. Raadgevingen van den reebok aan die vogels . . . . . „ 15. 9—16. 42.

13e verhaal. De reebok, van krokodillen omringd,

redt zich door een list en verschalkt andermaal een krokodil . . . . . Zang **16**. 42—**18**. 23.
14e verhaal. De reebok vertelt zijn lotgevallen aan de dieren, die hem komen bezoeken . „ **19**. 1—16.
15e verhaal. Weddenschap tusschen een *tjabak*-vogel en een boschkat. Lessen aan de boschkat gegeven om zich beter te gedragen . „ **20**. 1—**21**. 3.
16e verhaal. De boschkat wil den reebok doen omkomen. Deze wordt door vogels gered . „ **21**. 4—**22**. 71.

LIJST

van de in dit werk voorkomende woorden en woordvormen, die in het *Javaansch-Nederduitsch Woordenboek* van T. Roorda (1875) niet, of niet goed verklaard worden (*).

ꦤꦺꦤꦺꦤꦺꦴ ꦤꦺꦤꦺꦤꦺꦴꦤꦺꦴꦤꦺꦴ *heerlijk en lekker, overheerlijk smaken.* **13.** 7 en elders.

ꦲꦤꦾꦴꦤꦾꦴ ꦲꦤꦾꦴꦤꦾꦴ ook fig. iets, b. v. een straf, *dragen* of *ondergaan.* **2.** 2.

ꦤꦺꦤꦺꦤꦾꦴꦤ꦳ zie ꦤꦺꦤꦺꦤꦺꦤ꦳

ꦤꦺꦤꦺꦤꦾꦴ ꦲꦤꦺ(ꦤꦾꦴꦤ꦳ *bij zich zelven overleggen.* **2.** 7.

ꦤꦺꦤꦾ꦳ ꦤꦺꦤꦺꦤꦺꦴꦤꦾꦴ *speeksel.* **4.** 46.

ꦤꦺꦲꦺꦤꦾꦴ *vloo* van een tijger. **7.** 106. Zie krit. aant. aldaar.

ꦤꦾꦤꦾꦴꦤ꦳ (zooals 't Maleische en Arabische *ichtijār*) *vrije wil* van iemand, die zich niet door hartstochten laat verleiden. **20.** 61 en 64.

ꦤꦺꦤꦺ꦳ ꦲꦺꦤꦺ꦳ *buikloop hebben.* **5.** 48.

ꦤꦺꦤꦾꦴꦤꦾꦴ ꦲꦺꦤꦾꦴꦤꦾꦴꦤꦾꦴ *in 't wilde om zich heen slaan.* **7.** 133. Even zoo ꦲꦺꦤꦾꦴꦤꦾꦴꦤꦾꦴ **8.** 13.

ꦤꦤꦴꦤ꦳ ꦲꦤꦤꦤꦤꦤꦴꦤꦾꦴ iets *onduidelijk zien.* **3.** 17. (Bij WW. bet. ꦲꦤꦤꦤꦤꦤꦴꦤꦾꦴ *verblind, niet duidelijk ziende* op 't woord ꦤꦤꦴꦤ꦳)

ꦤꦺꦤꦾꦴꦤꦾꦴ ꦲꦺꦤꦾꦴꦤꦾꦴ of ꦲꦺꦤꦾꦴꦤꦾꦴ *met korte passen, vlug loopen.* **1.** 15.

ꦤꦤꦴꦤꦾꦴ *lekker* om het metrum ꦤꦤꦤꦴꦤꦾꦴ **22.** 37. WW

ꦤꦤꦾꦤꦾꦤꦾꦴ *onbesuisd, in de haast* iets doen **1.** 22. WW

ꦤꦤꦾꦴꦤꦾꦴ ꦤꦤꦾꦴꦤꦾꦴꦤꦾꦴ *voorover waggelen.* **3.** 20. ꦤꦤꦾꦴꦤꦾꦴꦤꦾꦴ *heen en weder waggelen.* **3.** 20.

ꦤꦤꦾꦤꦺꦤꦺꦤ꦳ ꦤꦤꦾꦤꦺꦤꦾꦤꦺꦤꦺꦤ꦳ *niet bang, brutaal.* **8.** 27.

ꦤꦤꦾꦴꦤꦾꦴ ꦤꦤꦾꦴꦤꦾꦴꦤꦾꦴ *aanhoudend knorren en grommen.* **2.** 4.

(*) WW. wil zeggen, dat de verklaring zoo voorkomt in het greote woordenboek van C. F. Winter Sr. en J. A. Wilkens, zooals dit in manuscript op de Leidsche Academische Bibliotheek aanwezig is. Het eerste cijfer duidt den zang, het tweede duidt het kouplet aan.

ꦤꦸꦱꦺꦴꦤ꦳ ꦤꦸꦱꦺꦴꦤ꦳ *gesteld dat, aangenomen dat.* **7.** 73.

ꦩꦺꦤꦺꦴ꦳ n. k. *beperkt, beteugeld.* **9.** 38. **16.** 22. WW

ꦤꦒꦸꦤꦶ꦳ ꦤꦒꦸꦤꦒꦸꦤꦶ꦳ *voor* iemand *naar* iets *in de verte uitzien.* **21.** 33.

ꦤꦺꦴꦤꦺꦴ꦳ ꦤꦺꦴꦤꦺꦴꦤꦒꦺꦴꦤꦺꦴ꦳ *met de beenen heen en weder slingeren* (als men zit) fig. van 't hart: *hoogst bevreesd.* **8.** 26.

ꦤꦺꦴꦤꦶ꦳ꦩꦺꦴꦤꦶ꦳ *overal strepen hebben.* **1.** 18. 20.

ꦩꦶꦤꦸꦤꦶ꦳ꦩꦶꦤꦸꦤꦶ꦳ *knikkebollen.* **2.** 31.

ꦤꦸꦱꦶ꦳ grondwoord, van daar ꦩꦶꦤꦸꦱꦶ꦳ klank van een scherp werktuig, dat door iets heen gaat of in iets steekt. (Zoo zegt men ook ꦩꦤꦸꦱꦶ꦳) **22.** 40.

ꦩꦶꦤꦸꦱꦶ꦳ n. k. ꦩꦶꦤꦱꦺꦴꦤꦸꦱꦶ꦳ *herhaaldelijk met den kop onder water duiken*, vooral van vogels. **5.** 41. WW.

ꦤꦸꦠꦤꦶ꦳ *even hoog* boven water *komen.* ꦩꦺꦴꦤꦤꦸꦠꦤꦶ꦳ id. van velen **5.** 25.

ꦤꦸꦠꦤꦶ꦳ ꦠꦸꦠꦤꦶ꦳ *natellen, narekenen* om te weten of 't juiste getal aanwezig is. **17.** 44.

ꦤꦤꦤꦺꦴꦤꦶ꦳ z. v. a. ꦤꦤꦺꦴꦤꦺꦴꦤꦶ꦳ ꦤꦤꦤꦺꦴꦤꦺꦴꦤꦶ꦳ p. p. *uitspatten* van iets weeks, een plat woord voor *sterven.* **22.** 60, 65.

ꦤꦠꦸꦤꦶ꦳ ꦠꦸꦠꦸꦤꦶ꦳ *onder velen verdeelen.* **17.** 37. WW

ꦤꦺꦩꦶꦤꦶ꦳ *dicht, gesloten* v. karakter (omgekeerde van ꦩꦤꦤ). **4.** 47.

ꦤꦺꦩꦤꦶ꦳ ꦤꦺꦩꦤꦩꦺꦤꦶ꦳ *kwijl,* dat een dier onder 't eten uit den bek komt. **9.** 1.

ꦤꦤꦺꦴꦤ꦳ ꦠꦸꦤꦺꦴꦤ꦳ *belemmeren.* **4.** 47.

ꦤꦺꦩꦶꦤꦶ꦳ ꦠꦸꦩꦺꦩꦶꦠꦤꦸꦤꦶ꦳ *dubbelhartig zijn jegens* iemand. **22.** 57. WW

ꦤꦸꦱꦺ꦳ ꦩꦤꦸꦱꦺ꦳ (ꦗꦸꦱꦺ꦳ n. k. *warm,* vooral van de huid. **21.** 38. WW

ꦩꦠꦸꦱꦺꦴꦤꦶ꦳ een dier, dat tot het geslacht van de *antilopen* behoort, volgens Junghuhn: *moschus Javanicus.*

ꦤꦸꦩꦺꦴꦤ꦳ ꦤꦸꦩꦺꦴꦤ꦳ *zich lafhartig verwijderen.* **8.** 12. WW

ꦩꦶꦤꦸꦤꦶ꦳ of ꦤꦸꦤꦶ꦳ *geluid van* den vogel, *tjabak* genaamd. **20.** 100. ꦩꦩꦶꦤꦸꦤꦶ꦳ dat *geluid maken.* **21.** 1.

ꦩꦶꦤꦸꦱꦶ꦳ zie ꦤꦸꦱꦶ꦳

ꦤꦸꦩꦶꦩꦶꦤꦶ꦳ of ꦤꦸꦩꦶꦩꦶꦤꦶ꦳ ook fig. *geklets* van iemand, die veel praats heeft. **1.** 27.

ꦩꦶꦤꦸꦤꦶ꦳ of ꦩꦶꦤꦸꦤꦶ꦳ n. k. ꦩꦶꦤꦸꦤꦶ꦳ iets *hard afvegen.* **4.** 56. WW

ꦤꦶꦱꦸꦤꦶ꦳ geluid van iets, dat breekt: *krak!* **8.** 6.

[illegible] zie [illegible]

[illegible] n. k. [illegible] *een soort van groote rotting,* tot binden gebezigd. **4.** 56. WW

[illegible] [illegible] *den snoet ergens insteken.* **2.** 3.

[illegible] n. k. [illegible] *zich op den buik voortschuiven.* WW zich *den buik wrijven* of *schuren* op eene ondiepte in 't water (van een krokodil). **10.** 5.

[illegible] n. k. van rijstgewas, dat te laat gesneden is: *hard en zonder geur.* **15.** 48.

[illegible] [illegible] *tot een hoop samengroeien,* bv. van katjanggewas. **22.** 70.

[illegible] n. k. [illegible] *niet gespannen zijn* v. een touw. **5.** 10. WW

[illegible] [illegible] iets *opknabbelen.* **3.** 66.

[illegible] [illegible] iets *uitkauwen.* **3.** 6. WW.

[illegible] [illegible] *met een kapmes werken,* of *kappen.* **22.** 40 en elders.

[illegible] [illegible] *stampvoeten* ook van drift. **4.** 52.

[illegible] [illegible] *een proef of staaltje als bewijs,* b. v. van iemands kracht. **8.** 11.

[illegible] [illegible] *met* iets, als een waaier, *heen en weer slaan.* **1.** 12.

[illegible] [illegible] *op iets verlekkerd zijn.* **9.** 9.

[illegible] [illegible] *met moeite* of *om strijd* iets *trachten te verkrijgen.* **16.** 35.

[illegible] of [illegible] n. k. [illegible] *zich met armen en beenen aan* iets *vastklemmen.* **12.** 4. WW

[illegible] n. k. [illegible] *een lichten telgang hebben.* **17.** 55.

[illegible] [illegible] *slimheid, slenders.* **4.** 46.

[illegible] [illegible] *met opgeheven hoofd om zich heen zien* (v. e. buffel, die uit het water komt). **11.** 15.

[illegible] [illegible] p. p. *de afstand, dien een voorwerp door een stoot voortvliegt* (minder dan de afstand van *een worp* [illegible]) **5.** 78, 82, 88—90.

[illegible] [illegible] *zich inpertinent gedragen.*

[illegible] *het zou een geluk voor je zijn, als ik wilde, je zoudt zeker wel gaarne zien, dat ik wilde.* **12** 13.

[illegible] n. k. *uit ingenomenheid met een plaats ergens lang blijven.* **10.** 3. WW

[illegible] p. p. *spellen,* (als in 't Maleisch) ook *lezen.* **3.** 94.

[illegible] (Arab.) *onderworpenheid.* [illegible] *de godsdienst* of *het geloof van nederige onderworpenheid.* **20.** 67.

[illegible] *een baas in* iets, b. v. in slimheid, *zijn.* **4.** 46.

[illegible] zie [illegible]

[illegible] n. k. (= [illegible] of [illegible]?) *ontzenuwd, machteloos, ellendig* **20.** 38, zoo ook Ardj. Sasra Baoe, uitgave van 't Bat. Gen. 29. 26 (vrg. VREEDE Tjarita Brakaï pag. 99 en 141).

[illegible] *in 't algemeen* of *door de bank geschieden.* **4.** 46 WW

[illegible] *met de hoorns in de hoogte stooten.* **13.** 31 en 32.

[illegible] *met den kop vooruit recht toe recht aan loopen.* **15.** 38. WW

[illegible] van jonge komkommers, waar nog *kleine stekels* ([illegible]) *aan zitten.* **3.** 3.

[illegible] een *fijn piepend geluid geven,* als de bamboezen van één stoel, door den wind bewogen, tegen elkander schuren. **2.** 36 (waar abusievelijk [illegible] staat).

[illegible] *muilbanden.* **1.** 21.

[illegible] n. k. *zich op den grond nederzetten.* **4.** 39. WW

[illegible] en [illegible] *een los deksel van nipahbladeren, met witte schelpjes van boven versierd,* om er 't eten mede *te* overdekken. [illegible] *daarmede overdekt.* **13.** 4.

[illegible] om 't metrum voor [illegible] *donker* van een woud. **16.** 8.

[illegible] (anderen schrijven [illegible]) naam van een heester. **13.** 28. WW

[illegible] *zich omtrent* iets *verzekeren.* **18.** 15.

[illegible] of [illegible] of [illegible] *in 't openbaar, voor ieders oog.* **20.** 50.

[illegible] van een geluid: *betooverend schoon.* **2.** 36.

[illegible] *bont.* [illegible] *bont gevlekt.* **3.** 75.

[illegible] z. v. a. [illegible] (?). **7.** 147.

[illegible] *een kleine rijststamper.* **17.** 64. WW

[illegible] zie [illegible]

[illegible] iemand in een spel *eenig werk als straf opleggen*. 4. 29. WW

[illegible] n. k. [illegible] *waggelen, zwak op zijn beenen staan*. WW.

[illegible] [illegible] *uit jok, uit jokkernij*. 16. 35. WW

[illegible] [illegible] *zich een air geven*. 1. 14.

[illegible] [illegible] n. k. *uitermate, erg*. 16. 34. WW

[illegible] [illegible] *zijn leven afleggen*. 5. 52.

[illegible] [illegible] *drinken door een straal*, die uit de hoogte (als uit de tuit van een *gĕndi*) nederstroomt, *in den mond op te vangen*. 8. 6. WW

[illegible] [illegible] *zich in allerlei bochten wringen*. 1. 14.

[illegible] n. k. (zie [illegible]) *het uitkauwsel*. 3. 8.

[illegible] [illegible] *loos, slim*. 21. 10. WW

[illegible] [illegible] *met uitgerekten hals*. 1. 14; 22. 35.

[illegible] [illegible] *in kleine stukjes verdeelen*. 17. 61. WW

[illegible] [illegible] *wat baat het of gij al zegt, dat gij* enz. 20. 82. [illegible] *wat gij ook doen moogt*. 12. 20.

[illegible] n. k. [illegible] *van den eenen tak op den anderen springen*. 8. 8.

[illegible] n. k. [illegible] *in de schaduw rusten* (v. rundvee). 8. 8. WW

[illegible] [illegible] p. p. van hoorns: *afvallen voordat zij uitkomen*; spw. *vóór zijn tijd*, of *voordat men er aan denkt sterven*. 22. 65.

[illegible] [illegible] *met een kar rijden*. 18. 7.

[illegible] [illegible] *los* van iets, waardoor men gebonden was, *losgebroken*. 21. 12.

[illegible] n. k. (De Mss. hebben [illegible]) n. k. *borderak, rak waarop de keukengereedschappen te droogen gelegd worden*. 13. 11.

[illegible] [illegible] *einduitslag*. 1. 9.

[illegible] of [illegible] ergens *tusschen* of *onder kruipen* of *loopen*. 15. 34.

[illegible] is volgens WW. in dorpstaal n. k. en bet. *indien, ingeval*. In 3. 26 kan [illegible] beteekenen: *als of 't een tempelwachter was*. Deze uitdrukking is mij echter niet duidelijk.